

2017

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

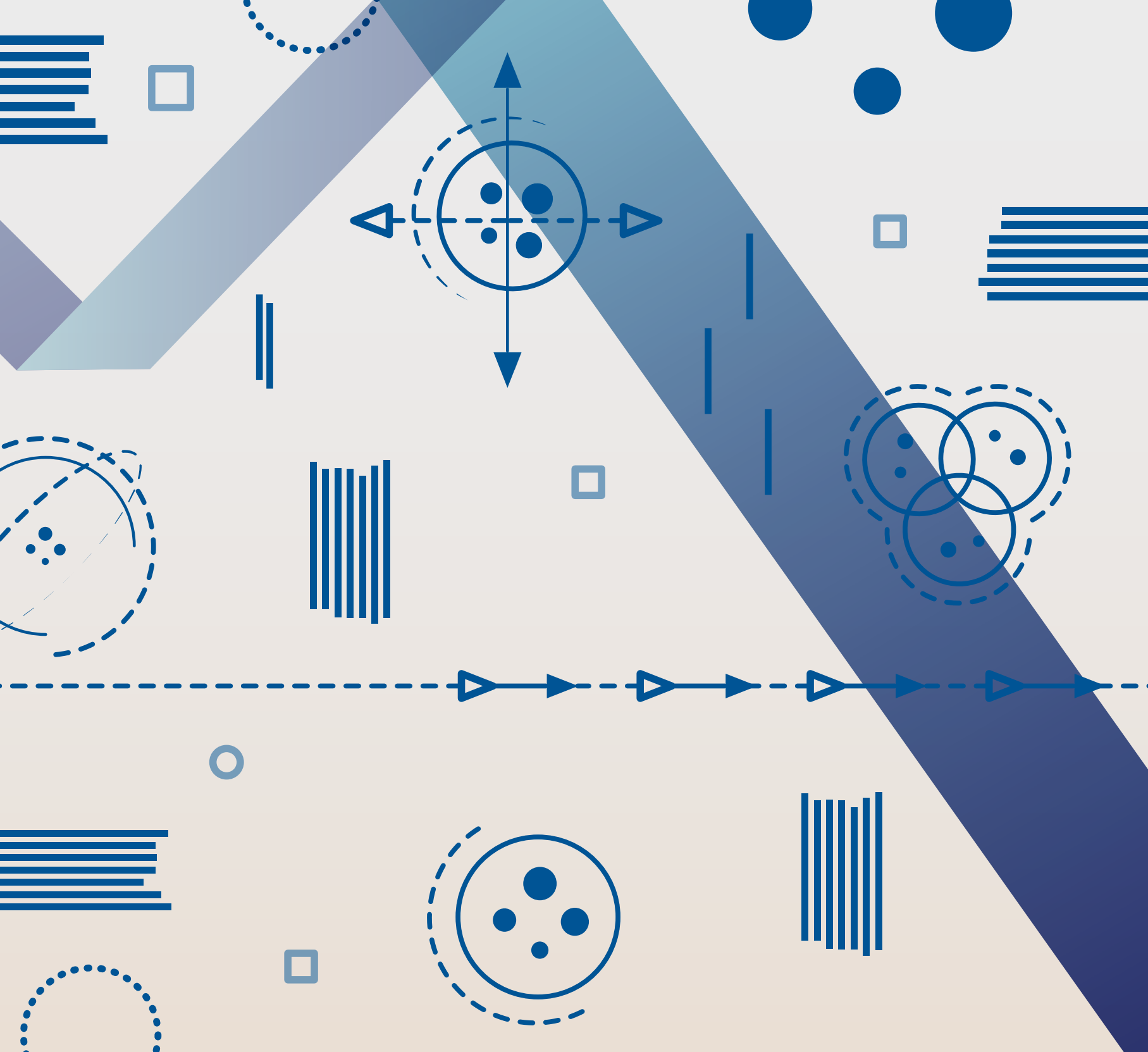
БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР
ЗА НЕСТОПАНСКО
ПРАВО

ANNUAL REPORT

BULGARIAN CENTER
FOR NOT-FOR-PROFIT
LAW

Фактите за една година The facts over one year

Включихме се в

24 партньорски инициативи

We were involved in **24 partner initiatives**

Организирахме повече от **60 събития и обучения**

We organized more than **60 events and trainings**

Чрез събитията ни достигнахме до **3487 души на живо**

We reached out to **3,487 persons live** through our events

Имахме

42 медийни изяви

и **302 медийни публикации** за нас

We had **42 media participations** and **302 media publications** about us

И стигнахме до **467 540 души онлайн** (чрез социалните мрежи)

And we reached to **467,540 persons online** (via the social networks)

„Никой копче не може да ви каже“

Чудех се как да започна отчета ни тази година:

а) оптимистично, но тогава неминуемо научно (Защо не?! По време на криза хората почват да мечтаят!),

или

б) трезво и аналитично (Каква полза тогава? Анализи има в хиляди страници, днешният свят има нужда, а и забелязва, действия!),

или

в) докладно-похвално (Защото са важни нещата, които постигнахме! Но пък точно така пишем често ние, НПО-тата в България, и никой, като че ли, не забелязва това).

Ще започна, както си знам - представяйки си, че разказвам: на всички онези, с които работехме през годината, колегите от НПО сектора, с които вряхме и кипяхме по всякакви теми; на нашите партньори от медиите и бизнеса, с които обсъждахме как да променим „нещата в България“; на колегите от институциите, с които измислихме нови подходи или пък нищо не успяхме да свършим. (Преди да започна всичко останало – благодарност на всички гореизброени за това, че бяхме и творяхме заедно, надявам се да сме променили средата към по-добро.)

През изминалата 2017 година основен приоритет за нас бе да доведем до край регистърната реформа и с това да се облекчи регистрацията на организациите и системата на отчитане. Също толкова важно бе да работим за осигуряване на повече механизми за финансиране на НПО, виждайки че това е ключов проблем за тяхната устойчивост и независимост. В първото успяхме (ЗЮАНЦ е в сила от началото на 2018 г.), за втория приоритет – резултатите бяха противоречиви. Важно бе също да укрепим партньорствата си и да разширим обучителните си програми – като, на практика, всеки месец имахме поне една седмица, посветена на повишаване капацитета на НПО.

Предизвикателствата бяха, разбира се, на всяка крачка. Бих подчертала две: а) отиващата си близост - все повече от нашите кампании са по-скоро да „спрем“ нещо негативно да се случи, вместо да авторстваме промяна в политиката, и б) предлаганата въртележка на избора на абсурда – стабилност или реформи, човешки права или икономика, ние или мигранти...? И все, все повече линии на разделение се появиха в средата, в която работим.

Все пак годишният ни, неемоционален, преглед ми дава по-скоро повод да завърша оптимистично – като споделя, че въпреки някои трудни моменти 2017 г. беше успешна, имаше противоречиво развитие, но все пак развитие, амбициите и желанието за промяна само се увеличиха и лидерството ни като граждански организации събра повече хора около нашите каузи. Няма как това да не е растеж! Визията ни за бъдещето остава свързана с това да помогнем общността на НПО да бъде устойчива разрастваща се и все по-независима, все повече хора да бъдат граждански активни и не знам дали ще живеем по-добре, но поне, надявам се - по-щастливо и по-обединено. Вярвам, че ако ние, НПО-тата в

България, сме активни лидери на промяната и гражданския потенциал във върнатата посока, „никой копче не може да ни каже“.

Благодаря на всички наши партньори и съмишленици за подкрепата и съвместните усилия! Разбира се, най-голямата ми благодарност е към настоящите и екипа на БЦНП, които работеха професионално, неуморно и раздаващо се за това българските НПО да се чувстват по-добре и да могат повече. Ние сме горди, че сме част от мрежата на Международния център за нестопанско право и Европейския център за нестопанско право, с които работим, за да укрепим правото на сдружаване, вярвайки, че гражданските организации са основен механизъм за създаване на независимо и проспериращо гражданско общество.

“No one can take a dig at you”

I was wondering how to start our 2017 annual report:

a) on an optimistic note, which inevitably implies naivety (Why not?! In times of a crisis people become dreamers!),

or

b) on a realistic and analytical note (What is the point then? There are thousands of pages of analyses, while today's world needs and takes notice of actions!),

or

c) on a report-type note, with compliments (Indeed, what we have achieved is important! Well, but this is the way we, the NGOs in Bulgaria, often write, and nobody seems to take notice of this).

I am going to start the usual way – as if I am telling a story: to everybody with whom we worked in the course of 2017, our counterparts from the NGO sector with whom we were deeply and emotionally involved in all kinds of topics; to our partners from the media and businesses with whom we discussed how to change “the things in Bulgaria”; to our counterparts from the institutions with whom we designed new approaches or we failed in our endeavors; (Before I move on, let me express my gratitude to all of above mentioned for having been together with us in our creative efforts, which, hopefully, have changed the world for the better.)

Our high priority for 2017 was finalizing the register reform, and thus ease the burden on the registration of organizations and the reporting system. It was equally important for us to put efforts in ensuring more mechanisms for NGO funding, being aware of this as a key factor for their sustainability and independence. We were successful with the first priority (the amendments in the Not-for-Profit Legal Entities Act - NPLEA, entered into force since early 2018), while the outcomes in terms of the second priority were controversial. It was equally important that we strengthen our partnerships and broaden the scope of our training programs – on a monthly basis we dedicated at least one week to enhancing the capacity of NGOs.

We were, of course, confronted with challenges all the time. I would highlight two of them: a) the fading “closeness” – most of our campaigns are focused rather on “stopping” something negative from happening than on acting as the engine of changes in policies; and b) the proposed roundabout of the absurd choice – stability vs reforms, human rights vs economics, we vs the migrants...? And a growing number of dividing lines emerging in the environment in which we operate.

Nevertheless, our annual unemotional review allows me to rather end on an optimistic note by referring to the year 2017 as a success story in spite of some difficulties: there was controversial development, but, nonetheless, development; the ambitions and the desire to bring about changes increased, and our leadership as civil society organizations gathered a growing number of people around our causes. One cannot but call this growth! Our vision for the future continues to be focused on ensuring that the NGO community becomes more sustainable, expands and boosts its independence; that ever more people get involved in civic activities, and that – I do not

know if our life will improve – but more happier and better united in our life. I believe that if we, the NGOs in Bulgaria, are the active leaders of change and the civic potential is in the right direction, “no one can take a dig at us”.

Thank you to all our partners and like-minded people for the support and the joint efforts! Of course, my biggest thanks are for the BCNL trustees and team who worked in a professional, tireless and dedicated manner so that the Bulgarian NGOs would feel better and have more capacity to act. We are proud of being part of the International Center for Not-for-Profit Law and the European Center for Not-for-Profit Law with which we work together towards consolidating the right to association based on our belief that the civil organizations are the main mechanism for creating an independent and prosperous civil society.

Фактите за една година

Анализирахме

регистърната реформа за НПО, устойчивостта на НПО, политиката за държавните помощи, сегашното състояние и бъдещо възможно развитие на института на запрещението

Написахме **23 становища**,

с които изразихме позиции или дадохме предложения за подобряване на средата

Предоставихме на **500 консултации**

Дадохме на **100 предложения** за промени

Включиха ни в **7 работни групи**

към институции (МС, две към МТСП, МП, МЗ, две към Столична община)

Публикувахме

186 новини

Помогнахме на **17 нови организации** да се регистрират

Участвахме в създаването на два филма:

• **„Бизнес с мисия“**, филм на БНТ, с автор Мария Чернева, който разказва за българските и италианските примери как да подкрепиш социални каузи, правейки стопанска дейност

• **„Хора“**, заедно с Фондация „Изящни дела“, който разказва за опита на пилотните програми в България за подкрепено вземане на решение като алтернатива на запрещението

The facts over one year

We analyzed

the NGO register reform, the sustainability of NGOs, the state aid policies, the current status and the potential future development of the guardianship regime

We provided more than **500 consultations**

We submitted over **100 proposals for changes**

We wrote

23 statements

whereby we expressed our positions or made proposals for improving the environment.

We were involved in **7 working groups**

with institutions (COM, 2 with MLSP, MoJ, MH, 2 with Sofia Municipality)

We published **186 news**

We assisted **17 new organizations** in making their registration

We took part in the making of two films:

• “Business with a Mission”:

a BNT film whose author is Maria Cherneva, and which tells the Bulgarian and Italian stories about supporting social causes by carrying out economic activities

• „People“

a joint production with Fine Acts Foundation, which tells the story about the experience of the pilot programs implemented in Bulgaria for supported decision-making as an alternative of guardianship

ЗНАЧЕНИЕТО

на законите и нашата работа за средата за НПО

2017 година бе година на парламентарни избори. Започнахме годината с оптимизъм, промените в ЗЮЛНЦ бяха приети през 2016 г. В края на годината, след поредица от писма и настояване на БЦНП, Дирекция „Модернизация на администрацията“ към Министерски съвет свика среща на НПО, на която покани всички заинтересовани да участват в работна група за подготовка на процедурата за избор на членове на Съвет за развитие на гражданското общество. БЦНП бе номиниран за участие в работната група. Съветът ще е консултативен и оперативно-подпомагащ държавата орган в развитието и прилагането на политики за подкрепа на развитието на организациите и за създаването на условия за насърчаване и финансова подкрепа на граждански инициативи.

Един въпрос, засягащ целия НПО сектор, излезе на дневен ред през 2017 г. – „страховитата“ тема за изпирането на пари. По повод проекта на нов Закон за мерките срещу изпирането на пари БЦНП изрази становище във връзка с третирането на НПО от закона наравно с останалите задължени субекти – банки и други финансови институции, нотариуси, казина и пр., и особено по отношение на дефиницията за действителен собственик при сдруженията и фондациите. БЦНП се включи активно в процеса на обсъждане и даде аргументи за промяна в текстовете относно НПО, които бяха възприети и внесени от народни представители между първо и второ четене. От няколко години БЦНП активно се ангажира в проучването на международните стандарти и съответствието на българското законодателство в областта с тях, като се старее да ги разяснява на неправителствените организации и да им помага в това да ги спазват. БЦНП е част от Глобалната НПО коалиция по FATF и през 2017 г. взехме участие в ежегодния форум на частния сектор,

в който за първи път се състоя среща между Секретариата на FATF и представители на НПО от целия свят. Принос за тази възможност за пряк диалог с НПО сектора имаше активната работа на Глобалната коалиция.¹

Доброволците също бяха отбелязани. По инициатива на Обществения съвет на НПО към Комисията за взаимодействие с неправителствените организации и жалбите на гражданите към 44-тото НС Законът за доброволчеството бе внесен за разглеждане в НС, с което отново се даде ход на дебата за необходимата уредба на доброволчеството.

¹ *Financial Action Task Force (FATF) - Работна група за финансови действия, е междуправителствен орган, който определя стандарти в борбата с изпирането на пари, финансирането на тероризма и други свързани с тях заплахи за целостта на международната финансова система и насърчава ефективно им прилагане чрез закони, подзакони и оперативни мерки.*

THE IMPORTANCE

of legislation and our work for the NGO environment

2017 was a year of parliamentary elections. We started the year with optimism, the amendments to the NPLEA were passed in 2016. At the end of the year, following letters sent and insistence by BCNL, the Modernization of Administration Directorate to the Council of Ministers convened a meeting with NGOs at which all the stakeholders were invited to participate in a working group for preparing the procedure for the election of the Council for Civil Society members. BCNL was nominated for participation in the working group. The Council will have an advisory status and will provide operational support to the state in designing and implementing policies aimed to facilitate the development of civil society organizations and create conditions for promoting civil initiatives and ensuring financial support for them.

An issue of concern to the whole sector came to the forefront on the 2017 agenda – the “scary” topic of money-laundering. In relation to the draft of the new Measures against Money Laundering Act, BCNL expressed a position regarding the fact that the Law treats NGOs on an equal basis with the other entities for which reporting is mandatory – banks and other financial institutions, notaries, casinos, etc., in particular regarding the definition of a real owner in the case of associations and foundations. BCNL was actively involved in the discussions, and came up with some arguments for changes to be made in the provisions concerning NGOs, which were accepted and submitted by MPs between the two readings of the bill. Over the last several years BCNL has been actively involved in exploring international standards and the compliance of Bulgarian legislation, and has put efforts into raising awareness of these standards amongst NGOs and helping them abide by them. BCNL is part of the Global NGO Coalition on FATF, and in 2017

participated in the annual forum of the private sector during which the first ever meeting of the FATF Secretariat and NGO representatives from across the world took place. It was the Global Coalition that actively contributed to making possible the direct dialogue with the NGO sector.

Volunteers were also on the agenda. At the initiative of the Parliamentary Committee for Interaction with Non-Governmental Organizations and Citizens' Complaints in the 44th National Assembly, the Volunteering Act was submitted to the National Assembly, which once again triggered the debate on the need to regulate volunteering.

¹ *Financial Action Task Force (FATF) – The Financial Action Task Force is an inter-governmental body which defines standards in the fight against money-laundering, financing of terrorism and other related threats with the aim to ensure the integrity of the financial system and promote their effective implementation through laws, regulations, and operative measures.*

→ Отрицателни тенденции

Но, както споменахме в началото, независимо от добрите новини, имаше и не толкова положителни развития. През лятото бе внесено предложение в Закона за съдебната власт, което се опита да ограничи финансирането на магистратските сдружения. След становища на множество организации тези промени бяха спрени. Но, за съжаление, промените в Закона за опазване на околната среда за премахване на двуйнстанционното обжалване за проекти с „национално значение“ бяха приети от 44-тото Народно събрание въпреки съпротивата на много граждански организации. В Народното събрание е и проект за изменения в „Административнопроцесуалния кодекс“, които могат да увеличат значително таксите при обжалване.

Законът за физическите лица и мерките за подкрепа, който трябва да отмени архаичната система на запрещението и ограничаването на дееспособността на хора с интелектуални затруднения и психично-здравни проблеми имаше лятящ старт в началото на 2017 г. (премина на първо четене в пет комисии в 43-тото НС), но остана с неясна съдба след конституиране на новото 44-то НС (подобно на други реформаторски политики – закон за младежи в конфликт със закона, например). Затова и ние предприехме друга стратегия – увеличихме усилията си да привлечем общественото внимание към темата и да повишим професионалната компетентност и разбиране.

Таванът за финансиране по проекти със средства от ЕС (*de minimis*²) също си остана – колкото и БЦНП в партньорство с други колеги да се бореше да има друго прилагане на режима на държавни помощи към финансирането на НПО, управляващите органи на оперативните програми не промениха вижданията си по темата. Малък успех бе постигнат след като БЦНП и Форум гражданско участие твърдо отстояваха процедурата за гражданско участие по Оперативна програма „Добро управление“ да бъде управлявана от външен оператор, което доведе до обществена поръчка за подбор и оценка на кандидатите за управление на схемата.

Експерти на БЦНП бяха помолени от Евразийската мрежа за бедността да подготвят изследване на договарянето на публични услуги в здравната и социална сфера. Заедно с изследването подготвихме и предложения за Закона за здравето, които да дадат възможност за договаряне на интегрирани здравно-социални услуги към външни доставчици, включително НПО. Съдбата и на тези предложения за по-добро взаимодействие между държавата и гражданските организации остана неясна след поредната смяна на министър – в случая, на министъра на здравеопазването.

Един малко спорен законопроект също беше в полето на действие на БЦНП – Законът за социална икономика, който в последствие стана Закон за предприятията на социалната икономика. Останахме в спор с представителите на Министерството на труда и социалната политика за това какво следва да урежда този закон и колко „рестриктивен“ и „поощрителен“ следва да бъде той.

² Правилото за минимални помощи да се прилага към всички случаи на финансиране на НПО с публични средства.

→ Negative trends

As pointed out in the beginning, however, irrespective of the good news, there were also some not particularly positive developments. A proposal for amendments to the Judicial System Act was submitted in the summer of 2017, whose purpose was an attempt to limit the financing of magistrates' associations. As a result of opinions expressed by many organizations, these draft amendments were not accepted. However, to our regret, the amendments to the Environmental Protection Act related to repealing the two-instance appeal procedure for projects with "national relevance" were passed by the 44th National Assembly, in spite of the resistance of many CSOs. The National Assembly also has on its agenda a draft for amendments to the Administrative Code of Procedure which may result in a substantial increase of the fees in appeal procedures.

While the Natural Persons and Support Measures Act which is to repeal the archaic guardianship system and the restrictions of the legal capacity of persons with intellectual disabilities and mental health problems had a sweeping start in early 2017 (it went through its first reading in five parliamentary committees), its destiny remained unclear following the constitution of the 44th National Assembly (similar to other reform policies – for example, the Juvenile Justice Act). This is why we chose a different strategy – we stepped up our efforts to draw the public attention to this topic and enhance the professional competence and understanding.

The *de minimis* rule² for the financing projects with EU funds remained applicable – despite of all the efforts made by BCNL and its partners to have a different state aid regime in respect of NGO financing, the Managing Authorities of the Operational Programs did not change their view on the topic. A small success was achieved due to the firm stance of BCNL and the Citizen Participation Forum that the procedure for CSO participation under the Good Governance OP be managed by an external operator, which resulted in a public procurement procedure for the selection and evaluation for applicants managing the scheme.

BCNL experts were asked by the Euroasian Anti-Poverty Network (EAPN) to prepare a study on contracting public services in healthcare and social welfare. In parallel with this study, we also drafted proposals regarding the Healthcare Act with the aim to allow the outsourcing of integrated health and social services to external suppliers, including NGOs. The destiny of these proposals for improved interaction between the state and NGOs remained also unclear after another change in the ministerial positions – in this case, the Minister of Health.

A slightly controversial bill was in BCNL's operational area – the Social Economy Act whose title was subsequently changed into the Enterprises of Social Economy Act. We were left in a dispute with the Ministry of Labor and Social Policy over the scope of this law: what it should regulate and the extent to which it should be "restrictive" and "encouraging".

---

² *The de minimis rule applies to all cases of NGO financing with public funds.*

ДОВЕРИЕТО

и доброто партньорство

44-тото Народно събрание създаде отново Обществен съвет на НПО като орган, подпомагащ взаимодействието между законодателния орган и гражданското общество. В Съвета се включват повече от 26 организации и БЦНП отново е сред тях.

Създадената работна група за разработване начина на избор на членовете на Съвета за развитие на гражданското общество и Правилника за дейността му също показва желание за въвличане на НПО при взимането на решения, които ги засягат. Остава да видим как това взаимодействие ще се превърне в един работещ, прозрачен и представителен механизъм за политики за НПО.

В рамките на инициативата Партньорство за открито управление имаше декларирано желание за съвместна работа. След няколко обсъждания и постигнато съгласие как НПО да се включат активно в изпълнението и мониторинга на тази политика, все още конкретните действия и резултати предстоят.

Един по-различен пример - пример за истински успех във времена на нездравословни противоречия – е примерът на столицата. Столична община подписа споразумение за партньорство в сферата на социалните услуги и закрила с 29 граждански организации, което само по себе си е новаторство за България. От това споразумение се родиха много неща – идеята за фонд за иновации в социалната сфера, който ще финансира проекти на НПО, съвместни годишни награди на социални работници, общи работни групи за подобряване на социалната сфера. Столична община показва желание за по-добро взаимодействие с гражданите и техните организации и като прие специална Наредба за провеждане на обществени консултации при разработване на политики и нормативни актове на Общината. Наредбата бе разработена по модел и конкретни предложения от обществено обсъждане, организирано от БЦНП по темата през 2016 г.

Всъщност, как изглеждаше годината от гледна точка на законодателството за нас – противоречиво, стихийно, силно повлияно от моментни фактори и настроения. Но все пак, остава надеждата заради примерите, че със съвместна работа може да постигнем положителна промяна.

TRUST

and good partnership

The 44th National Assembly set up again a Public Council of CSOs as a body facilitating the interaction between the legislative branch and the civil society. The Council comprises over 26 organizations, BCNL being one of them.

The working group set up for putting in place a mechanism to select the members of the Council for Development of Civil Society and its Operational Rules also proves the wish to involve NGOs in making decisions relevant to them. What remains to be seen is how this interaction will translate into a working, transparent and representative mechanism for NGO policies.

Within the framework of the Partnership for Open Governance initiative, a wish for joint work was declared. After several discussions and an agreement achieved on ways ensuring the active involvement of NGOs in the implementation and monitoring of this policy, specific actions and outcomes are still expected.

A slightly different example – an example for a real success in the times of unhealthy contradictions – is the one with the capital city. Sofia Municipality signed a partnership agreement in the area of social services and protection with 29 CSOs, which is in itself innovative for Bulgaria. This agreement was the source of many developments – the idea about a fund for innovations in the social sector which will finance NGO projects, joint annual awards for social workers, joint working groups for improvements in the social area. Sofia Municipality manifested its desire for improved interaction with citizens and their organizations also by adopting a special ordinance on public consultations in the process of developing policies and regulatory acts of the Municipality. The Ordinance was drafted on the basis of a model and specific proposals from a public discussion organized by BCNL on this topic in 2016.

**How do we perceive the year 2017
in terms of the legal framework –
controversial, unstructured, strongly
influenced by ad hoc factors and moods.
Nevertheless, we are still left with hope
due to the examples showing that joint
work can help achieve a positive change.**

СПЛОТЕНОСТТА,

КОЯТО НИ ДАВА СИЛИ ДА ОТКРИВАМЕ НОВИ ПЪТИЩА

→ Подкрепено вземане на решение

Заедно с партньорите ни Българска асоциация за лица с интелектуални затруднения, Фондация „Светът на Мария“, Фондация „Лумос“ направихме първи по рода си за България Фестивал на способностите – Ability Fest Sofia 2017. Това бе едно от най-значителните ни събития през годината, в които се включиха над 1000 човека. През предизвикателства и работилници разказахме на деца и възрастни какво е да имаш затруднение и как можеш да се справиш въпреки това, как можем да живеем в свят на възможностите и колко се изисква от всеки от нас.

→ Кампанията по пререгистрация на ЮЛНЦ

- БЦНП бе лектор в Националния институт на правосъдието през април в обучение на длъжностни лица и съдии.

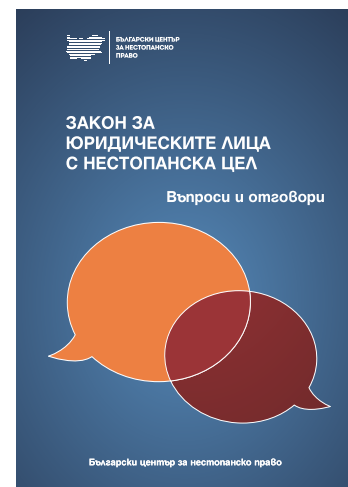
- Подкрепихме проф. Голева и доц. Стойчев да напишат повече от 300 страници теория за ЮЛНЦ в България.

- Проведохме обучение на Агенция по вписванията за повече от 75 участници.

- Дадохме старт на информационна кампания „Пререгистрацията на НПО - какво трябва да знаем?“ с 4 срещи с НПО и обучения през декември.

- Създадохме специална секция на нашия сайт с поредица от материали, посветени на пререгистрацията на НПО.

- Подготвихме специална книжка „Въпроси и отговори“ по темата в над 1000 бр. тираж.

UNITEDNESS

which gives us the strength to open new avenues

➔ Supported decision-making

We organized Ability Fest Sofia 2017, the first ever such festival in Bulgaria, together with our partners from the Bulgarian Association for Persons with Intellectual Disabilities, the World of Maria Foundation, and Lumos Foundation. This was one of the most significant events in 2017 which was attended by over 1,000 people. By using challenges and workshops, we told children and adults the story about what having a difficulty is like, and how you can, nonetheless, cope with it, how we can live in a world of opportunities and what is required of each of us.

➔ Furthermore:

We participated as speakers in the UN Conference in New York dedicated to one decade from the adoption of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities.

We delivered presentations on changes in the legal paradigm for the legal capacity to act of persons with disabilities before jurists and sociologists at Essex University, England.

We took part in an event organized by the Permanent Mission of Bulgaria in Geneva, Switzerland, dedicated to inclusive education.

We participated in 20 trainings and meetings, attended by 200 participants, on topics related to the enjoyment of rights by persons with disabilities.

We continued our work with the legal clinic for legal capacity to act with over 15 students and professors from the University of Plovdiv with Dr. Radoslava Yankulova and Assoc. Prof. Velina Todorova.

We took up a new initiative with New Bulgarian University – training in an M.A. Program with Dr. Stoyan Stavru on the topic of the exercise of rights by persons with disabilities.

➔ Campaign for the re-registration of not-for-profit legal entities

- BCNL was a lecturer in the training of officials and judges at the National Institute of Justice in April.

- We supported Prof. Goleva and Assoc. Prof. Stoychev in the drafting of 300 pages on the theory about not-for-profit legal entities in Bulgaria.

- We conducted a training for over 75 participants at the Registry Agency.

- We started up an information campaign „Re-registration of NGOs - what should we know?“

- We set up a separate section in our website with a series of materials on NPLE re-registration.

- We prepared a special booklet “Questions and answers” on this topic with over 1,000 copies.

Some self-advocates had a meeting with the Mayor of Sofia and donated her a drawing from the exhibition I decide = I exist as a sign of the importance they attach to this topic.

We produced, together with the Fine Acts Foundation, the terrific film “People” telling the story about the meaning of and the outcomes from the Pilot Program for Supported Decision-Making in Bulgaria.

In December each MP received one of our greeting cards with images from the exhibition I decide=I exist and a personal message from a person with disabilities, a parent, a family member or a professional with an appeal for the passing of the Natural Persons and Support Measures Act.

→ Още:

Участвахме като лектори в конференцията на ООН в Ню Йорк, посветена на една декада от приемането на Конвенцията за правата на хората с увреждания.

Направихме презентация в Университета в Есекс, Англия пред юристи и социолози за промяна на правната парадигма по отношение на дееспособността на хората с увреждания.

Участвахме в събитие на Постоянното българско представителство в Женева, Швейцария, посветено на приобщаващото образование.

Участвахме в 20 обучения и срещи по темата за упражняване правата на хората с увреждания с повече от 200 участници.

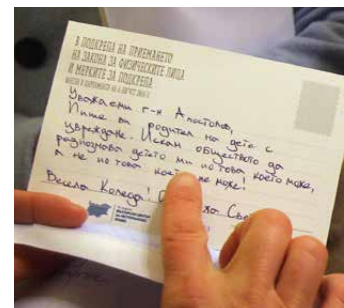
Самозастъпници се срещнаха с кмета на София и подадиха картина от изложбата „Решавам = Съществувам“, за да покажат колко е важна тази тема за тях.

Започнахме една нова инициатива с Нов български университет – обучение на магистърска програма с г-р Стоян Ставру, посветена на темата за упражняване на права от хората с увреждания.

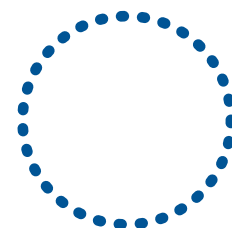
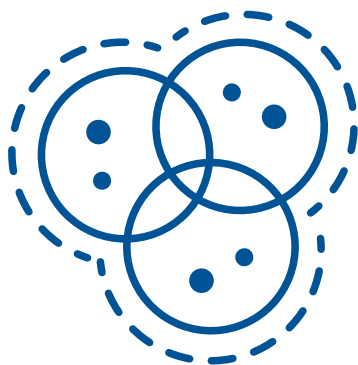
Продължихме работата си с Правната клиника за дееспособността с повече от 15 студенти и преподавателите им в Пловдивския университет с г-р Радослава Янкулова и доц. Велина Тодорова.

Заедно с екипа на Фондация „Изящни дела“ направихме страхотния филм – „Хора“, който разказва за смисъла и резултатите от Пилотната програма за подкрепено вземане на решение в България.

През декември всеки депутат получи една от нашите картички с изображенията от изложбата „Решавам = Съществувам“ и лично послание от човек с увреждане, родител, близък или професионалист, апелиращи за приемането на Закон за физическите лица и мерките за подкрепа.

ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА

В ПОВИШАВАНЕ КАПАЦИТЕТА НА НПО

→ **Предприемачество за НПО**

Една от най-успешните ни програми е Предприемачество за НПО. Ние развиваме тази програма с подкрепата на Фондация „Америка за България“ и Фондация „УниКредит“ в партньорство с УниКредит Булбанк, а за изданието ѝ 2017/2018 към нашите гарители се присъединиха и Telus International. Важна част от инициативата през 2017 година бе Базарът на социалните предприятия - с 25 организации, които се включиха, и над 500 посетители.

В шестото издание на Програмата:

- Кандидатствата **59 организации;**
- Обучихме **24 от тях;**
- Проведохме **3** акселератора, **5** обучителни сесии с **5 лектори, 2** срещи с **16 ментори;**
- Получихме **17 идеи** с разработени бизнес планове;
- Раздадохме **41 000 лв** награден фонд.

CONSISTENCY

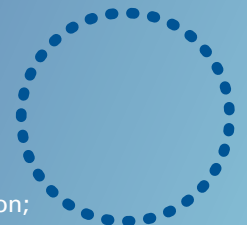
in enhancing the NGO capacity

→ **Entrepreneurship for NGOs**

One of our most successful programs is Entrepreneurship for NGOs. We have been developing this program with the support of America for Bulgaria Foundation and UniCredit Foundation, in partnership with UniCredit Bulbank. The pool of donors for the 2017/2018 edition of the Program was joined by Telus International. An important part of the initiative in 2017 was the Bazaar of Social Enterprises with 25 participating organization and over 500 visitors.

In the 6th edition of the Program:

- **59 organizations** applied for participation;
- We trained **24 out of them;**
- We conducted **3** accelerators, **5** training sessions with **5 lecturers, 2** meetings with **16 mentors;**
- Funds in the amount of **41,000 BGN** were awarded.

През март 2017 г. беше представен пред широка публика и документалният филм на БНТ „Социално предприемачество или бизнес с мисия“. Лентата е с автор Мария Чернева, продуцент Надя Обретенова и оператори Анна Андреева и Красимир Стоичков. Филмът се реализира в партньорство между БНТ и БЦНП, като в него е направен паралел между развитието на социалното предприемачество в Италия и България и се представят опитът, мотивацията и нагласите на социалните предприемачи в двете държави.

→ Лятно училище Аркутино 2017

Енергия, забава, гражданско настроение – три гуми, които описват добре нашата любима програма, с която обучаваме следващото поколение лидери в гражданския сектор – Лятното училище Аркутино. То се състоя от 18 до 23 юни.

В края на 2017 г. с подкрепата на ОП „Развитие на човешките ресурси“ стартирахме една нова инициатива: Лаб4е – лаборатория за ноу-хау в сферата на социалното предприемачество. Целта ни е да изучим в Италия и Холандия различни социални иновации, които после български социални предприятия да въведат в сферата на подкрепа на заетостта на уязвими групи. Първата среща на Лаб4е се случи през декември, на която среща се представи доклад с над 20 добри практики от партньорските страни.

· Канديدатстваха **78** НПО

· Обучихме **25** от тях

· Сред лекторите бяха: журналистите Владо Йончев (OFFNews) и Надя Обретенова (БНТ), социалният антрополог Харалан Александров

Продължихме съвместната си Програма с УНИЦЕФ България за подкрепа чрез социалното предприемачество на обезкуражените млади хора в областите Шумен, Сливен и Монтана. С тази Програма дадохме възможност на 15 местни организации да намерят нови решения за идеи за юноши и младежи, които не работят, не учат и не се обучават (NEETs):

· Направихме **3 обучения**, подкрепихме

3 организации;

· **Анализирахме 39 областни** и общински документи, действащи на територията на областите Шумен, Сливен и Монтана и подготвихме повече от **40 предложения** за включване на социалното предприемачество в тях;

· Проведохме **8 срещи и 3 кръгли**

маси на местно ниво с представители на местната власт в общините Монтана, Сливен, Котел, Шумен, Нови пазар, Каспичан, Венец и Хитрино;

· **Община Монтана в края на година отдели 10 000 лева** за финансиране на проекти за НПО, към които фонд ние добавихме **5000 лева** за инициативи на НПО, развити по предприемачески начин.

→ Набиране на средства от НПО

· Предоставихме 8 гранта за реализиране на концепции за набиране на дарения от НПО;

· С предоставените грантове на обща стойност от повече от 15 800 лева бяха събрани средства на стойност 89 908 лева;

· Проведохме 7 Срещи на клуба на фъндрейзърите с повече от 20 члена;

· Организирахме учебно пътуване до Колорадо, САЩ на 10 фъндрейзъри от 10 организации, за да подобрят уменията си за фондонабиране;

· Въвъхновени от кампанията Денвър Дарява групата от фъндрейзъри инициира една нова дарителска инициатива – „България Дарява“, която към момента включва 12 организации.

In March 2017 the BNT documentary “Social Entrepreneurship or Business with a Mission” was presented to the public at large. Its author is Maria Cherneva, the producer is Nadya Obretenova, and the cameramen are Anna Andreeva and Krassimir Stoichkov. The film was made in partnership between BNT and BCNL, and it tells the story about social entrepreneurship in Italy and in Bulgaria by presenting the experience, the motivation and the mindset of entrepreneurs in the two countries.

At the end of 2017 with the support of the OP Human Resource Development we have started a new indicative: Lab4e – laboratory for know-how in the area of social entrepreneurship. Our aim is to study different social innovations from Italy and the Netherlands, which afterwards the Bulgarian social enterprises will implement in the area of supporting employment for vulnerable groups. The first meeting of Lab4e was in December, and it was presented a survey with over 20 good practices from the partner countries.

→ 2017 Arkutino Summer School

Energy, fun, civil mood – three words that are best suited to describe our favorite program whereby we train the next generation of leaders in the civil society sector – the Summer School in Arkutino. It took place on 18 – 23 June.

- 78 applicants
- 25 trained
- The journalists Vlado Yonchev (OFFNews) and Nadya Obretenova (BNT), the social anthropologist Haralan Alexandrov were among our lecturers.

We continued our joint Program with UNICEF Bulgaria for social entrepreneurship in support of discouraged young people in the regions of Shumen, Sliven and Montana. This Program allowed 15 local organizations to find new solutions for ideas for juveniles and adolescents who are NEETs – not in employment, education or training:

- We organized 3 trainings, and supported 3 organizations.
- We analyzed 39 regional and municipal documents effective on the territory of the regions of Shumen, Sliven and Montana, and drafted more than 40 proposals for including social entrepreneurship in these documents.
- We conducted 8 meetings and 3 roundtables at the local level with representatives of the local authorities in the municipalities of Montana, Sliven, Kotel, Shumen, Novi Pazar, Kaspichan, Venetz, and Hitrino.
- Montana municipality allocated 10,000 BGN for funding NGO projects at the end of the year; we supplemented the amount with 5,000 BGN for NGO initiatives developed on an entrepreneurial basis.

→ Fundraising by NGOs

- **8 grants** for implementing concepts for donations to be raised by NGOs were awarded;
- The awarded grants in the amount of over **15,800 BGN** were used to raise funds in the amount of **89,908 BGN**;
- The Fundraisers’ Club had **7 meetings** with more than **20 members**;
- We organized a study visit to Colorado, USA, for 10 fundraisers from **10 organizations** with the aim to improve their fundraising capacity;
- Inspired by the Denver Gives campaign, the group of fundraisers took up a new donation initiative – Bulgaria Gives, which currently involves **12 organizations**.

ПОСЛЕДОВАТЕЛНОСТТА и в усилията ни да осигуряваме подкрепа за НПО от бизнеса

→ VIVACOM регионален грант

Кампанията на Регионалния грант за 2017 г. беше отново мащабна – повече от 270 проекта кандидатстваха за 12 награди. Заедно с партньорите ни от VIVACOM разпределихме 60 000 лева между 13 организации.

Сред спечелилите бяха разнообразни организации, развиващи проекти с най-различен мащаб и въздействие: от хипотерапия за деца с увреждания, джаз фест, мобилна книжарница до почистване на р. Дунав и нейните острови, пътуващо кино и още други вълнуващи идеи от цяла България.

CONSISTENCY

also in our efforts to ensure support for NGOs from businesses

VIVACOM Regional Grant

The Regional Grant campaign for 2017 was once again a large-scale one – over 270 projects applied for 12 awards. Together with our partners from VIVACOM, we allocated 60,000 BGN among 13 organizations.

The winners included a variety of organizations which develop projects within a broad range of scale and impact: from hypotherapy for children with disabilities, jazz fest, mobile book shop to cleaning up the Danube river and its islands, travelling cinema, and many other exciting ideas from all over Bulgaria.

РАЗШИРЯВАНЕТО

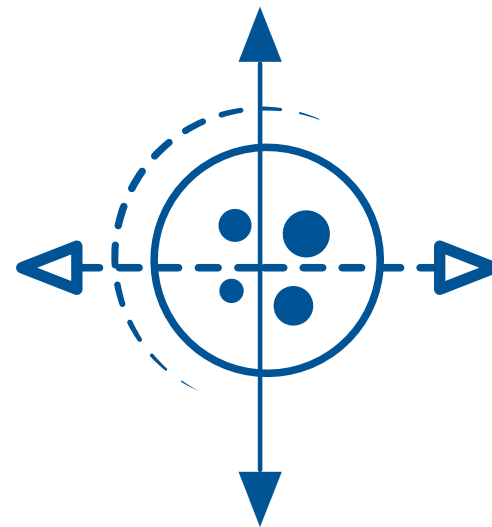
КЪМ НОВИ ХОРИЗОНТИ

→ БЦНП като ресурсен център в международен план

Макар и основната ни дейност да е в България, тази година подготвихме предложения и за колегите си от македонския SOS Детски селища за промяна на социалното им законодателство, за да бъде въведено до край социалното гоговаряне в македонската правна система. С MDAC (Mental Disability Advocacy Center) обучихме група юристи, които работят с НПО, по темата за защита на деца и младежи с интелектуални затруднения с акцент върху случаите на насилие и възможността за водене на стратегически дела.

SOS Детски селища Интернешънъл ни покани да се включим в техния световен проект в 24 държави за осигуряване на повече финансиране на детски услуги, предлагани от НПО. Обучихме в София експертите от 23 местни SOS Детски селища (от Евразия, Близкия Изток и Африка), а нашите експерти за първи път обучиха в Меделин, Колумбия 20 колеги от SOS Детски селища Латинска Америка.

→ Къщата на НПО

Специалното ни място – Къщата на гражданските организации – стана още по-специална за общността ни и все повече инициативи развихме заедно. Една от най-важните бе разрастване на пространството за обща гражданска енергия – заедно с Фондация „Заслушай се“ и TELUS International създадохме A Hub: място за събития на НПО, социални иновации и предприемачество. Любими ни останаха милите „кафе-паузи“ на „Светът на Мария“, когато Надето, Светлето и Оги ни канеха да пием заедно кафе, а те се упражняваха как се прави кафе-пауза. Едно от събитията, чрез които привлякохме хора извън НПО сектора да влязат в света на нашата общност, беше включването на гражданския заряд в инициативата Европейска нощ на музеите, превръщайки Къщата и A Hub в Арена на таланта.

- Обитателите на Къщата през 2017 г. бяха 18;
- През годината в Къщата се реализираха 112 инициативи и събития;
- Имахме повече от 2018 участници в тези събития;
- Най-многолюдното ни събитие бе Арена на таланта с над 500 посетители за една вечер в Европейската нощ на музеите 2017.

EXPANSION

towards new horizons

→ BCNL as a resource center on an international scale

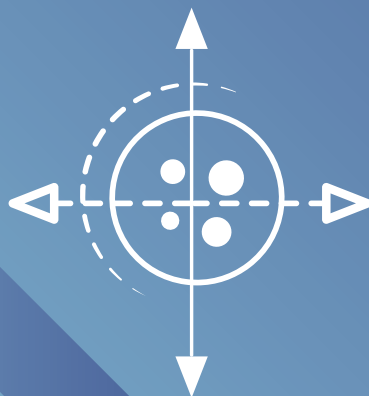
While our main activity is conducted in Bulgaria, in 2017 we proposed to our colleagues from Macedonian SOS Children's Villages regarding changes in their social legislation in order to fully implement social contracting in the Macedonian legal system. We trained, jointly with Mental Disability Advocacy Center (MDAC), a group of lawyers working with NGOs on the topic of the protection of children and adolescents with intellectual difficulties, with a focus on cases of abuse and the possibility to have strategic law suits

SOS Children's Villages International invited us to get involved in their world project implemented in 24 countries with the aim to ensure increased financing for child services provided by NGOs. We trained experts from 23 local SOS Children's Villages (from Eurasia, the Middle East, and Africa) in Sofia, and our experts conducted for the first time training for 20 persons from SOS Children's Villages Latin America in Medellin, Columbia.

→ NGO House

Our special space – NGO House – became even more special for our community, and our joint initiatives increased in number. One of the most important of them was enlarging the space for common civic energy – together with Listen Up Foundation and TELUS International, we created A Hub: a space for NGO events, social innovations, and entrepreneurship. We will always cherish the lovely “coffee breaks” of the Maria's World Foundation when Nadeto, Svetleto and Ogi would invite us to a cup of coffee, while practicing how to organize a coffee break. One of the events which enabled us to involve outsiders in the world of the NGO sector was incorporating the civic spirit in the initiative European Night of Museums by turning the NGO House and A Hub into an Arena of Talent.

- In the 2017 inhabitants of the NGO House were 18;
- 112 initiatives and events were realized in the NGO House during the year;
- These events had over 2,018 participants;
- The most numerous event of ours was the Arena of Talent with over 500 visitors in one evening within the 2017 European Night of Museums.

→ Виртуална общност

През 2017 г. обновихме интерфейса на нашия сайт в желанието си да бъде по-удобен и лесен за употреба от нашите читатели. Не спирахме да споделяме важните новини, събития и актуални въпроси и в социалните мрежи, където профилът ни се радва на над 3300 последователи.

NGO BG.info

НПО Порталът остана най-посещаваното онлайн пространство, посветено изцяло на гражданската активност и гражданските организации, мястото на което всички ние споделяме своите каузи и постижения:

Брой посещения:

625 000, от които
410,000 уникални

Брой публикации:

4387, от които 2018
на потребители

Брой четения:

над **1 700 000**
посетени страници

Последователи във

Фейсбук:

13 300

Страни, от които се чете:

Освен от България, Порталът беше посещаван над 1000 пъти от САЩ, Великобритания, Германия, Испания, Италия, Гърция, Франция, Белгия, Русия и Австрия.

Поне по една причина ще кажем, че 2017 г. е супер успешна за Портала – докато всички други независими медии имат проблеми с достъп до аудиториите си, аудиторията на Портала нараства и става все по-многообразна.

Докато четете тези редове, ще споделим и една новина от началото на 2018 г. Порталът като един от най-успешните продукти, в учредяването и развитието на които БЦНП е участвал, ще бъде още по-самостоятелен и от 2018 г. ще се управлява изцяло от Фондация ПАЦЕП. Пожелаваме на колегите успех и журналистическа наслука.

→ Virtual community

In 2017 we updated the interface of our website in order to make it more user-friendly for our readers. We were also uploading important news, events, and current issues in the social media where our profile enjoys more than 3,300 followers.

The NGO Portal continued to be the most frequently visited online space dedicated entirely to civic activity and CSOs, a space where we all share our causes and achievements.

Number of visits:

625,000 of which
410,000 unique ones

Number of publications:

4,387 of which
2,018 by users

Number of readings:

over **1,700,000**
pages visited

Followers in Facebook:

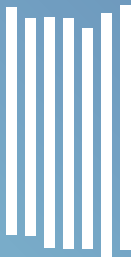
13,300 followers

Countries from which the Portal was visited:

In addition to Bulgaria, the Portal was visited more than 1,000 times from the USA, Great Britain, Germany, Spain, Italy, Greece, France, Belgium, Russia, and Austria.

There is at least one reason why we can say that the year 2017 was super successful for the Portal: while any other independent media have problems with the access to their reader audience, the audience of the Portal has been growing in number and variety.

While you are reading these lines, let us share a piece of news from early 2018. The Portal which is one of the most successful products set up and developed with the contribution of BCNL will become even more independent, and as from 2018 will be entirely managed by the PACEL Foundation. We wish our counterparts success and good luck with their journalist activity.

Екип

→ Настоятелство на БЦНП:

Велина Тодорова (Председател на Настоятелството, доцент, доктор по право, член на Комитета по правата на детето), Десислава Бижева (Юрист), Катерина Хаджи-Мицева Еванс (Изпълнителен директор на Европейския център за нестопанско право), Дейвид Мур (Вицепрезидент на Международния център за нестопанско право), Цвета Попова (преподавател в СУ „Св. Климент Охридски“), Любен Панов, Надя Шабани (Директор).

През 2017 година Десислава Бижева и Дейвид Мур приключиха мандатите си в Настоятелството на организацията. Нашият екип сърдечно им благодари за приноса и усърдието през годините заедно да работим за развитие на гражданската среда в България. Те винаги ще бъдат част от общността на БЦНП.

Нов член на нашия Борд (от началото на 2018 г.) е Цветана Чуклева - адвокат от 1978 г., със специализация в търговското, банковото и дружественото право. Преподавала е „Основи на правото“ в Университета за национално и световно стопанство. Член на Висшия контролен съвет на адвокатурата.

→ Екип на БЦНП през 2017 г.:

Надя Шабани (Директор), Павлета Алексиева (Програмен директор), Пламен Тодоров (Финансов директор), Айлин Юмерова (Правен консултант), Анна Агамова (Правен консултант), Мариета Димитрова (Правен консултант), Магдалена Мартева (експерт Набиране на средства и връзки с обществеността), Георги Генчев (Ръководител на екипа на НПО Портала), Ралица Николова (Редактор на новини на НПО Портала), Вася Василева (офис мениджър до септември 2017 г.); Пенка Панамска (офис мениджър от октомври 2017 г.); Марин Маринов (Мениджър на Къщата на гражданските организации: март – юни 2017 г.), Марина Григорова (Мениджър на Къщата на гражданските организации: декември 2017 г.).

Team

BCNL's Board of Trustees:

Velina Todorova (Chairperson of the Board, Associate Professor, PH.D. in law, member of the Committee on the Rights of the Child), Dessislava Bizheva (lawyer), Katerina Hadzi-Miceva Evans (Executive Director of the European Center for Not-for-Profit Law), David Moore (Vice President of the International Center for Not-for-Profit Law), Tsveta Popova (Associate Professor in Law, Sofia University St. Kliment Ohridski), Luben Panov and Nadya Shabani (Director of BCNL).

In 2017 Dessislava Bizheva and David Moore completed their mandates as members of the Board of Trustees. Our team warmly thanks them for their contribution over the years and the efforts put into our joint work for developing the civil environment in Bulgaria. They will always be a part of BCNL's community.

A new member of our Board (since early 2018) is lawyer Tsvetana Chukleva, attorney at law since 1978, specialized in commercial, banking and company law. Ms Chukleva taught Basics of Law at the University for National and World Economy. She is a member of the Supreme Control Council of the Bar.

BCNL team in 2017:

Nadya Shabani (Director), Pavleta Alexieva (Program Director), Plamen Todorov (Finance Manager), Aylin Yumerova (Legal Advisor), Anna Adamova (Legal Advisor), Marieta Dimitrova (Legal Advisor), Magdalena Marteva (PR and Fundraising expert), Georgi Genchev (NGO Portal Manager), Ralitsa Nikolova (News Editor NGO Portal), Vassya Vassileva (Office Manager till Sept. 2017); Penka Panamska (Office Manager as since Oct. 2017); Marin Marinov (Manager of the NGO House: March – June 2017), Marina Grigorova (Manager of the NGO House: Dec. 2017).

Проекти – имена и финансиране

➔ “Видимост, прозрачност и връзки с общностите в дейността на НПО (2015 - 2017) – подкрепа на Информационния портал за НПО в България на стойност 140 000 USD от Фондация „Чарлз Стюърт Мом“.

➔ „Социално договаряне за устойчивост“ (2015 – 2017) - създаването на благоприятна правна среда за социално договаряне в сферата на закрилата на детето и предоставянето на социални услуги в Република Македония, финансиран от ЕС: 140,591.00 евро и БЦНП: 16,940.80 евро.

➔ “Новаторство за европейските юристи, за да бъдат застъпени по-добре правата на децата с увреждания” (2016 - 2017) – координиран от Mental Disability Advocacy Centre (MDAC) и изпълняван в партньорство с организации от осем европейски държави – Белгия, България, Република Чехия, Ирландия, Литва, Полша, Румъния и Словакия. Проектът е финансиран от ЕС – общ бюджет на проекта: 304,716.00 евро, бюджет на БЦНП: 18,260.00 евро.

➔ Програма „Социалното предприемачество - възможност за обезкуражените млади хора в област Шумен“ (2016-2017) – финансиран от УНИЦЕФ България на стойност 53,420.00 лв.

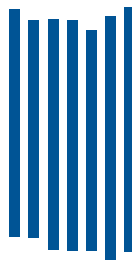
➔ VIVACOM Регионален грант (2016 - 2017), реализиран с оперативната подкрепа на БЦНП. Общата стойност на гранта, който се разпределя по програмата през 2017 г., е 60,000.00 лв.

➔ Проект „Бизнес с мисия“ (2016 - 2018) – за развитието на Програмата „Предприемачество за нестопански организации“. Финансиране на стойност 75 000 евро от Фондация УниКредит и финансиране от Фондация „Америка за България“ в рамките на проект „Продължаваща и разширена подкрепа за организациите на гражданското общество“

➔ „Продължаваща и разширена подкрепа за организациите на гражданското общество“ (2016 - 2019) – финансиран от Фондация „Америка за България“ на стойност 885,360.00 лв.

➔ Програма „Следваща стъпка“ - борба за необратимост (2017 – 2018) – за продължаване усилията за въвеждане на стандартите на чл. 12 в българската правна система. Финансиран от Фондация Институт „Отворено общество“, Швейцария, на стойност 203,987.00 USD.

➔ „Лаборатория за ноу-хау в сферата на социалното предприемачество“ (2017 - 2018) за повишаване броя и ефективността на заетост на лица от уязвими групи, заети в социални предприятия. Изпълняван в партньорство с Фондация „Де Пасерел“, Нидерландия, Регионален институт за образование и кооперативно обучение „Ирекооп Венето“, Италия, и Сдружение „ПРИЗМ – международно насърчаване Сицилия – Свят“, Италия, в рамките на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 и с финансиране на стойност 159,005.05 лв., от които 151,054.80 лв. европейско и 7 950,25 лв. национално съфинансиране.

Projects – titles and funding

➔ Visibility, Transparency and Outreach in Practice (2015 - 2017) – support for the NGO Information Portal in Bulgaria in the amount of USD 140,000 from Charles Steward Mott Foundation

➔ Social Contracting for Sustainability (2015 - 2017) – ensuring a favorable legal environment for social contracting in the area of child protection and the provision of social services in Republic of Macedonia with funding from the EU: EUR 140,591.00, and from BCNL: 16,940.80 euro.

➔ Innovating European Lawyers to advance the rights of children with disabilities (2016 - 2017) – coordinated by Mental Disability Advocacy Centre (MDAC) and implemented in partnership by eight European states – Belgium, Bulgaria, the Czech Republic, Ireland, Lithuania, Poland, Romania, and Slovakia. The project is funded by the EU: total project budget - EUR 304,716, BCNL budget: EUR 18,260.

➔ Social Entrepreneurship – an Opportunity for Discouraged Young People in the Shumen Region Program (2016 - 2017) – financed by UNICEF Bulgaria in the amount of BGN 53,420.

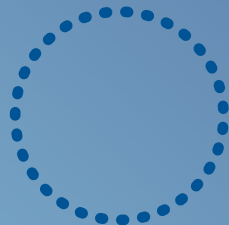
➔ VIVACOM Regional Grant (2016 - 2017) implemented with the operational support of BCNL. The total value of the grant distributed under the program in 2017 stands at BGN 60,000.

➔ Business with a Mission project (2016 - 2018) – supports the Entrepreneurship for Non-Profit Organizations Program. Funding in the amount of EUR 75,000 from UniCredit Foundation and funding from America for Bulgaria Foundation within the framework of the Support to Civil Society Organizations Continued and Expanded Project.

➔ Support to Civil Society Organizations Continued and Expanded (2016 - 2019) – funded by America for Bulgaria Foundation in the amount of BGN 885,360.

➔ The Next Step Program – fight for irreversibility (2017 - 2018) – aimed at continuing the efforts for introducing the standards of Art. 12 in the Bulgarian legal system. Funded by Open Society Institute, Switzerland, in the amount of USD 203,987.

➔ Know-how Lab for Social Entrepreneurship (2017 - 2018) aimed to contribute to higher and long-term employment for vulnerable groups in social enterprises. Implemented in partnership with De Passerel Foundation, the Netherlands, the Regional Institute for Education and Cooperative Studies “Irecoop Veneto”, Italy, and PRISM – International Promotion Sicily-World, Italy within the framework of the Human Resources Development OP 2014-2020, with funding in the amount of BGN 159,005.05, of which BGN 151,054.80 EU funding and BGN 7,950.25 national co-financing.

ПРОГРАМА ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ В НАБИРАНЕТО НА ДАРЕНИЯ

Подкрепени организации и кампанията им за набиране на дарения през 2017 г¹

Име на организация, получила грант	Размер на гранта	Име на проекта за кампания	Описание на каузата, за която се набират дарения
Фондация „Интелиагро“	2000 лв.	Кампания за набиране на средства „Остани! - Бъдеще за българското село“	Набраните дарения от кампанията ще се използват за разработването на атрактивни рекламни брошури и провеждането на 5 информационни събития в професионалните земеделски гимназии в отделни райони на страната. Успешни фермери и предприемачи от съответния регион също ще вземат участие. Целта е да се повиши интереса към земеделието и предприемачеството, разбирани като инструменти за съживяване и съхраняване на живота в българските села.
Българска асоциация по ски и екстремни спортове	2000 лв.	Кампания за набиране на средства за „Програма за превенция и намаляване на нещастията в зимната планина“	Набраните средства ще се използват за серия от безплатни събития, имащи за цел да намалят риска от злополуки в планините. Целта е да се изгради знание и опит за разумно и безопасно посещаване на зимната планина. Темите, обхванати от събитията, ще включват: необходимо оборудване, начин на придвижване, оценка на метеорологичната обстановка, избор на маршрути за изкачване и спускане, лавинна безопасност, отговорно поведение сред планинска природа и др.
Асоциация на европейските журналисти - България	2000 лв.	Кампания за набиране на средства „Медиите - кучето пазач на демокрацията“	Идеята е да се разработи креативен блог и да се отличат добри примери в журналистиката и да се обърне внимание на негативните феномени. Набраните средства ще се използват за целенасочен медийен мониторинг и ежедневна издръжка на блога за 12 месеца, както и за промотирането му в социалните мрежи.
Фондация „Градище“	2000 лв.	Кампания за набиране на средства за споделено работно пространство в Габрово	Набраните средства ще се използват за изграждането на споделено работно пространство в град Габрово, което да бъде първи дом на стартиращи предприемачи.
Фондация „Синергия“	2000 лв.	Кампания за набиране на средства за провеждането на информационна кампания през 2018 г. сред жени с намалено зрение относно рака на шийката на матката	Набраните средства ще се използват за провеждането на информационна кампания през 2018 г. сред жени с намалено зрение относно рака на шийката на матката.
Сдружение „Център за приобщаващо образование“	2000 лв.	Кампания за набиране на средства в подкрепа на 5 български училища да продължат да използват модела за приобщаващо образование	Набраните средства ще се използват, за да насърчат 5-те партньорски училища, които прилагат модела за приобщаващо образование, да го използват самостоятелно и независимо и да подобрят допълнително училищната среда, за да бъде тя по-приобщаваща.

¹ Програмата се реализира с подкрепата на Фондация „Америка за България“ в рамките на проект „Продължаваща и разширена подкрепа за организациите на гражданското общество“

PROGRAM FOR SUPPORT NGOs in FUNDRAISING

Supported organizations and their campaigns for fundraising in 2017¹

Name of organization that has received grant	Amount of the grant	Name of the project for the campaign	Description of the cause for which donations are raised
Inteliagro Foundation	2000 BGN	Fundraising campaign "Stay! - Future for the Bulgarian Village".	The donations collected within the campaign will be used to develop attractive promotional brochures and to organize 5 information events in professional agricultural high schools in individual regions of the country. Successful farmers and entrepreneurs from the region will also take part. The aim is to raise the interest in agriculture and entrepreneurship, understood as tools for revitalization and preservation of life in the Bulgarian villages.
Bulgarian Extreme and Freestyle Skiing Association	2000 BGN	Fundraising campaign for „Program for Prevention and Reduction of Accidents in the Winter Mountain“	The funds raised will be used for a series of free events aiming to reduce the risk of accidents in the mountains. The aim is to gain knowledge and experience for a reasonable and safe visit of the winter mountain. The topics, covered by the events, will include: necessary equipment, way of moving, weather assessment, selection of climbing and descent routes, avalanche safety, responsible behavior in the mountainous environment, etc.
Association of European Journalists - Bulgaria	2000 BGN	Fundraising campaign „The Media – the dog keeper of democracy “	The idea is to develop a creative blog, to identify good examples in journalism and to pay attention to negative phenomena. The funds raised will be used for targeted media monitoring and daily maintenance of the blog for 12 months, as well as for its promotion on social networks.
Gradishte Foundation	2000 BGN	Fundraising campaign for co-working space in Gabrovo	The funds raised will be used to build a shared work space in the town of Gabrovo, which will be the first home of start-up entrepreneurs.
Synergia Foundation	2000 BGN	Fundraising campaign to conduct an information campaign in 2018 among women with reduced vision on the matter of cervical cancer	The funds raised will be used to conduct an information campaign in 2018 among women with reduced vision on the matter of cervical cancer.
Center for Inclusive Education Association	2000 BGN	Fundraising campaign in support of 5 Bulgarian schools to continue using the inclusive education model.	The funds raised will be used to encourage the five partner schools that apply the inclusive education model to use it independently and to further improve the school environment in order to make it more inclusive.

¹ The Program is supported by the „America for Bulgaria“ Foundation within the framework of the project „Continuing and Enhanced Support for Civil Society Organizations“.

Програма „Социалното предприемачество – възможност за обезкуражените млади хора в област Шумен, Сливен и Монтана“

Подкрепени организации за разработени от тях бизнес планове за развитие на социално предприятие през 2017 г.¹

Име на организацията, получила грант	Размер на гранта	Име на социалното предприятие	Описание на бизнес идеята за развитие на социално предприятие, за която е получен грант
Народно читалище „Пробуда 1929“ – с. Хитрино	5000 лв.	„Кафе клуб ВИП Хитрино“	Развиване на социално предприятие - кафе – слагкарница с детски кът в Народно читалище „Пробуда 1929“, където ще бъдат предварително обучени и наети на работа безработни млади хора. Освен подкрепа за реализиране на пазара на труда на местни младежи от групата NEETs, социалното предприятие ще предоставя условия и за свързване и укрепване на местната общност, за развиване на творческите способности на децата и запознаването им с чужния свят на книгите заедно с техните родители.
Сдружение „Роден край“ – гр. Каспичан	5000 лв.	„Социално предприятие по озеленяване, поддръжка и облагородяване на зелени площи, площи, паркове и градини за отгих и спорт“	Създаване на предприятие по озеленяване, поддръжка и облагородяване на зелени площи, площи, паркове и градини за отгих и спорт. Социалното предприятие ще подкрепя младите хора, отпаднали от трудовия пазар, без стаж и опит или дългосрочно безработни, като им осигурява трудова заетост и насърчава личностното им развитие.
Сдружение „За духовни и социални дейности“ – гр. Сливен	5000 лв.	Бюро за социални услуги „Домашен помощник“ и „Социален асистент“ в домашна среда	Откриване на Бюро за социални услуги, което ще предлага социални услуги „Домашен помощник“ и „Социален асистент“ в домашна среда за възрастни болни или самотно живеещи хора или хора с увреждания, които не са в състояние да се обслужват сами, нуждаят се от помощ в своето ежедневие или имат нужда от социални контакти. След преминаване на съответното обучение и практика Бюрото ще осигурява заетост на безработни младежи, млади майки и самотни жени като социални работници.

Предприемачество за нестопански организации 2016–2017

Име на организацията, получила грант	Размер на гранта	Име на социалното предприятие	Насоченост/основна дейност на социалното предприятие
Фондация „Светът на Мария“	7000 лв.	Защитено кафене „Световете“	Развитие на кетъринг услугите, предоставяни от Фондацията чрез защитеното кафе „Световете“ с цел разширяване възможностите за подкрепена заетост на младежи с интелектуални затруднения.
Фондация „Очи на четири лапи“	7000 лв.	Хотел за кучета	Изграждане на хотел за кучета, който да предоставя отглеждане на домашни любимци в периода, когато техните стопани пътуват; приходите ще подпомагат програмата за обучение на кучета водачи на слепи хора на Фондацията.
Фондация „Асоциация Анимус“	7000 лв.	„Блага Баба Блага“	Закусвалня „Блага Баба Блага“ ще предлага домашни закуски и тестени изделия, приготвени от самотни възрастни жени или жени, жертви на насилие.
Морски клуб „Приятели на морето“ - Варна	7000 лв.	„Заедно на борга“	Предоставяне на квалификационни обучения по морските специалности „Водолаз“ и „Водач на плавателни съдове до 40 бт по море“, като 20% от приходите се инвестират в аналогични, но безплатни квалификационни обучения за младежи без родители, от социално слаби семейства, безработни млади хора.
Сдружение „ИДЕА“	7000 лв.	Социалната чайна	Стартиране на кетъринг услуги с цел разширяване възможностите на Социалната чайна за осигуряване на заетост на младежи, израснали в социална и икономическа изолация.
Допълнителна награда от УниКрепит	6000 лв.	Фондация „Светът на Мария“	Развитие на кетъринг услугите на защитеното кафе „Световете“.

¹ Програма „Социалното предприемачество - възможност за обезкуражените млади хора в област Шумен, Сливен и Монтана“ се изпълнява от Български център за нестопанско право с подкрепата на УНИЦЕФ България

“Social Entrepreneurship - an opportunity for discouraged young people in Shumen, Sliven and Montana regions” Program

Supported organizations for their business plans for developing a social enterprise in 2017¹

Name of organization that has received grant	Amount of the grant	Name of the social enterprise	Description of the business idea for developing a social enterprise, for which a grant is received
Probuda 1929 Community Center - village of Hitrino	5000 BGN	"Coffee Club VIP Hitrino"	Development of a social enterprise - cafe and pastry shop with a children's playground in the Community Center „Probuda 1929“, where young unemployed people will be trained and recruited. In addition to supporting local youth from the NEETs group for their development at the labor market, the social enterprise will provide conditions for networking and strengthening the local community, for developing children's creative abilities and introducing them in the marvelous world of books together with their parents.
Homeland Association - town of Kaspichan	5000 BGN	"Social enterprise for landscaping, maintenance and enrichment of green areas, squares, parks and gardens for recreation and sports"	Creating of an enterprise for landscaping, maintenance and enrichment of green areas, squares, parks and gardens for recreation and sports. The social enterprise will support young people, who have dropped out of the labor market without experience and practice or long-term unemployed, by providing them with employment and promoting their personal development.
Association "For spiritual and social activities" - Sliven	5000 BGN	Social Services Office "Home Assistant" and "Social Assistant" in home environment	Opening a Social Services Office to provide social services "Home Assistant" and "Social Assistant" in a home environment for elderly people who are ill or living alone or people with disabilities who are unable to service themselves, need help in their daily lives or need social contacts. After gaining the relevant training and practice, the Office will provide employment for unemployed youths, young mothers and single women as social workers.

Entrepreneurship for non-profit organizations 2016-2017

Name of organization that has received grant	Amount of the grant	Name of the SE	Direction of development/main activity of the SE
Maria's World Foundation	7000 BGN	Sheltered Cafe "Worlds"	Development of the catering services provided by the Foundation through its Sheltered Cafe "Worlds" in order to expand the opportunities for supported employment of young people with intellectual difficulties.
Eyes on Four Paws Foundation	7000 BGN	Hotel for dogs	Building a hotel for dogs to provide pet breeding in the period when their owners travel. The revenues will support the training program of the Foundation for guide dogs for blind people.
Animus Association Foundation	7000 BGN	"Blaga Baba Blaga"	"Blaga Baba Blaga" snack bar will offer home-made snacks and pastry prepared by single elderly women or women who are victims of violence.
Friends of the Sea Maritime Club - Varna	7000 BGN	"Together on board"	Providing of training courses on the maritime specialties "Diver" and "Vessel Driver up to 40 Bt by sea", as 20% of the revenues are invested in similar but free trainings for youths without parents, or coming from socially disadvantaged families, or unemployed young people.
IDEA Association	7000 BGN	The Social Tea House	Launching of catering services in order to expand the opportunities of the Social Tea House to provide employment to young people who have grown up in social and economic isolation.
Additional award from UniCredit	6000 BGN	Sheltered Cafe „Worlds“ of Maria's World Foundation	Development of the catering services of the Sheltered Cafe „Worlds“

¹ The Program „Social Entrepreneurship - an opportunity for discouraged young people in Shumen, Sliven and Montana “ is implemented by the Bulgarian Center for Not-for-Profit Law with the support of UNICEF Bulgaria.

Изказване от участник в Лятното училище 2017

Драги летни съученици,

Вчера, след като цял ден се мотах като мишка без глава покрай безкрайните съботни битови радости, включващи и разопаковане и разхвърляне на аркутински багаж, налетях на едно копче. Сещате се, онова, което ни разгадоха първия ден и което трябваше да гадем на човек, който най-много ни е вдъхновил, впечатлил, сразил и т.н. Не, не съм забравила да го дам. Не можах да избира само един от вас. Другият вариант беше да го начупя на малки парченца и да дам по едно на всички – участници и учители. Всъщност вие точно това направихте – гадохте ми късче от себе и като вълшебно-шарен калейдоскоп от безценни парченца се подредихте в съзнанието и паметта ми. И това копче винаги ще ми напомня смеха, забавлението, увлекателните уроци, забавните игри, загружната работа и още по-сговорното и весело посещение на бара на плажа. Отгавна не съм била на едно място с толкова много интересни, умни, добронамерени, силни духом, сърдечни, сърцати и отгадени на каузата си хора. Благодаря ви!

И знам, че както в „Копче за сън“ на Валери Петров малкия Оги не може да заспи, защото се тревожи за червейчето, за заключените котки и за изчезналото кенгурче, нищо че са само приказни герои, така знам че и вие няма да спрете да отстоявате, събдвате и борите за своите добри мисли и дела.

И никои копче не може да ви каже!

A statement by a participant in the 2017 Summer School

Dear summer classmates,

Yesterday, after aimlessly hanging around with the endless Saturday chores, including the unpacking and scattering the luggage from Arkutino all over my place, I came across a button. You remember, it is the button we were given on the first day and which we had to give to the person who had most inspired, impressed, crushed us, etc. No, I didn't forget to give it. I couldn't choose only one out of you. The other option was breaking it into small pieces and giving one to everybody – participants and trainers. This is in fact what you did – you gave me a piece of yourselves, and you were arranged in my conscience and memory like a fairy colorful kaleidoscope. It is this button that will always be reminding me of the laughter, the fun, the exciting games, the work we did together, and the unanimous and cheerful visits to the beach bar. It's been a long time that I haven't been with so many interesting, good-willed and hearty people, with a strong spirit and firm devotion to their cause. Thank you!

And I know that similar to “A Button for Sleep” by Valery Petrov where little Ogi cannot fall asleep because he is worried about the small worm, the locked up cats and the disappeared kangaroo – well, I know they are just heroes in a fairy tale – you will not stop defending, making come true and fighting for your good thoughts and deeds.

And no one can take a dig at you!

ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До
Ръководството
на Фондация "Български център за нестопанско право"
София

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на Фондация "Български център за нестопанско право" („Фондацията“), съдържащ счетоводния баланс към 31 декември 2017 г. и отчета за приходите и разходите, отчетът за собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към финансовия отчет, съдържащо обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Фондацията към 31 декември 2017 г. и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Националните счетоводни стандарти (НСС), приложими в България.

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Фондацията в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Отговорности на ръководството за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с НСС, приложими в България и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване

1

изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Фондацията да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фондацията или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали се дължат на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали се дължат на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фондацията.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно

2

ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ

способността на Фондацията да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е наличие съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фондацията да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с ръководството, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

За "АТА КО" ЕООД:

Радосвета Веселинова д.с.с.

Регистриран одитор

07.03.2018 г.

гр. София, бул. "България" № 81В, ет. 2, офис № 5

3

БАЛАНС към 31 декември 2017 година

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

АКТИВ	Приложения	31.12.2017	31.12.2016
		хил.лв	хил.лв
Дълготрайни активи			
Стопански инвентар		1	1
Компютърна техника		5	4
Акции и дялове в дъщерни предприятия	3	5	5
Предоставени заеми на дъщерни предприятия	3	11	11
		<u>22</u>	<u>21</u>
Краткотрайни активи			
Вземания	4	55	34
Парични средства и еквиваленти	5	584	760
		<u>639</u>	<u>794</u>
Разходи за бъдещи периоди		<u>28</u>	<u>44</u>
Общо активи		<u>689</u>	<u>859</u>
ПАСИВИ			
Капитал и резерви			
Други резерви		360	345
		<u>360</u>	<u>345</u>
Краткосрочни пасиви			
Краткосрочни задължения	6	3	7
Неразходвана част от финансираня	7	326	507
		<u>329</u>	<u>514</u>
Общо собствен капитал и пасиви		<u>689</u>	<u>859</u>

Ръководител:

Надя Нисовани-Панова

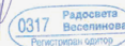

Съставител:

Росица Сечкова за
РЕ акаунт ООД

02 февруари 2018 г.

Заверил, съгласно доклад:

4

ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ за годината, завършваща на 31.12.2017 година

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

	Приложения	2017	2016
		хил.лв	хил.лв
Приходи от регламентирана дейност	8	742	614
Приходи от дарения под условие		742	613
Приходи от дарения без условие			1
Финансови приходи		6	27
Приходи от лихви		1	5
Положителни валутни разлики		5	22
Разходи за регламентирана дейност	9	743	621
Други разходи		743	621
Финансови разходи		5	25
Отрицателни валутни разлики		3	25
Други разходи от финансови операции		2	
Резултат от нестопанската дейност		-	(5)
Печалба от стопанската дейност		22	13
Резултат за годината		22	8

Ръководител:
Надя Шабани-Панова

02 февруари 2018 г.

Съставител:

Росица Сечкова за
РЕ акаунт ООД

Заверил съгласно доклад:

Радосвета
Васелинова
0317
Регистриран аудитор

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ОТ СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ за годината, завършваща на 31.12.2017 година

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

	Приложения	2017	2016
		хил.лв	хил.лв
Приходи от оперативна дейност	10	26	50
Нетни приходи от продажби		26	50
Финансови приходи		2	4
Приходи от лихви		2	
Положителни валутни разлики			4
Разходи за оперативна дейност	11	3	32
Разходи за материали			2
Разходи за външни услуги		1	5
Разходи за персонала		2	6
Разходи за осигуровки			1
Други разходи за дейността			18
Финансови разходи		0	7
Отрицателни валутни разлики			5
Разходи за банкови комисионни			2
Печалба от дейността		25	15
Печалба преди облагане с данъци		25	15
Разходи за данъци	12	3	2
Печалба след облагане с данъци		22	13
Нетна печалба за периода		22	13

Ръководител:
Надя Шабани-Панова

2 февруари 2018 г.

Съставител:
Росица Сечкова
за РЕ Акаунт ООД

Заверил съгласно доклад:

Радосвета
Васелинова
0317
Регистриран аудитор

ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ за годината, завършваща на 31.12.2017

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

	Резерви хил.лв.	Финансов резултат хил.лв.	Общо собствен капитал хил.лв.
Салдо към 31 декември 2015	267	70	337
Финансов резултат за периода		8	8
Салдо към 31 декември 2016	267	78	345
Финансов резултат за периода		22	22
Други изменения в собствения капитал		(7)	(7)
Салдо към 31 декември 2017	267	15	360

Ръководител:
Надя Шабани-Панова

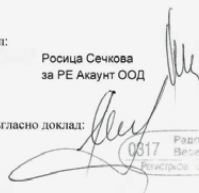
02 февруари 2018 г.

Съставител:

Росица Сечкова
за РЕ Акаунт ООД

Заверил съгласно доклад:

0317 Радосвета
Велетанцова
Регистратор - център

7

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ за годината, завършваща на 31.12.2017 година

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

Приложения	2017 хил. лв.	2016 хил. лв.
Парични потоци от нестопанска дейност		
Получени дарения под условия	536	829
Получени дарения без условия		1
Постъпления от банкови и валутни операции	3	7
Други постъпления	6	11
Парични плащания на персонала	(169)	(157)
Парични плащания за осигуряване	(46)	(38)
Парични плащания за услуги	(425)	(397)
Парични плащания за грантове	(17)	(24)
Плащания за активи	(6)	(4)
Платени банкови такси и валутни разлики	(4)	(4)
Други плащания	(83)	(66)
Нетни парични наличности от нестопанска дейност	(205)	158
Парични потоци от стопанска дейност		
Получени суми от клиенти	32	82
Постъпления от банкови и валутни операции	2	1
Други постъпления		8
Парични плащания на доставчици	(1)	(23)
Плащания за възнаграждения и осигуровки	(2)	(6)
Изплатени данъци	(2)	(4)
Други плащания		(4)
Нетни парични наличности от стопанска дейност	29	54
Нетно изменение на паричните наличности	(176)	212
Парични наличности в началото на периода	760	548
Парични наличности в края на периода	584	760

Ръководител:
Надя Шабани-Панова

02 февруари 2018 г.

Съставител:

Росица Сечкова
за РЕ Акаунт ООД

Заверил съгласно доклад:

0317 Радосвета
Велетанцова
Регистратор - център

8

ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ за годината, завършваща на 31 декември 2017

1. Учредяване и регистрация.

Фондация "Български център за нестопанско право" (Фондацията) е създадена в през 2001 година и е регистрирана съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел. Фондацията работи в обществена полза и е вписана в Централния регистър на Министерството на правосъдието.

Основана е с цел да подпомага и развива функционирането на демократични структури на гражданското общество чрез:

- да подкрепим развитието и утвърждаването на благоприятна правна и политическа среда за независимо гражданско общество, включително и на юридическите лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) в България;
- да насърчаваме създаването на правила за прозрачност, отчетност и подходяща структура на управление на ЮЛНЦ и държавните институции;
- да подкрепяме по-доброто взаимодействие между държавата и ЮЛНЦ;
- да подкрепяме гражданското участие в процеса на вземане на решения;
- да подпомагаме развитието на професионални умения, знания и качествата подходящи за подобряване на правната рамка на гражданското общество, включително и на ЮЛНЦ в България;
- да предоставяме подкрепа на ЮЛНЦ за разрешаване на правни проблеми;
- да предоставяме подкрепа за осъществяване на правна реформа на гражданското общество в други сфери и да насърчаваме международното сътрудничество;
- да осъществяваме дейности за постигането на други цели определени от Настоятелството, които не противоречат на целите и идентичността на Фондацията;

През 2017 г. Фондацията осъществи следните дейности, свързани с реализацията на инициативи и програми за постигане на целите ѝ:

- ✓ Проект: „Популяризиране на социалните предприятия като механизъм за достигане и включване на най-уязвимите групи деца и младежи в България“, финансиран от Унищеп - България
- ✓ Проект: „Продължаваща и разширена подкрепа за организациите на гражданското общество“, финансиран от Фондация „Америка за България“
- ✓ Проект: „Подкрепа за устойчиво развитие чрез повишаване на ролята и участието на гражданските организации в демократичните промени в Армения“, финансиран от Европейската комисия
- ✓ Проект: „Видимост, прозрачност и връзки с общностите в дейността на НПО“, финансиран от Фондация Чарлз Стюарт Мот
- ✓ Проект: „Бизнес с мисия“, финансиран от Фондация „Уникредит“
- ✓ Проект: „Следващата стъпка: Борба за невъзвращаемост“, финансиран от Фондация Институт отворено общество, Швейцария
- ✓ Проект: „Новаторство за европейските юристи, за да бъдат застъпени по-добре правата на децата с увреждания“, финансиран от ЕС
- ✓ Проект: „Социално договаряне за устойчивост“, финансиран от ЕС
- ✓ Проект: „Лаборатория за наука в сферата на социалното предприемачество (2017 - 2018)“, финансиран от ОПЧР 2014-2020

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ за годината, завършваща на 31 декември 2017

- ✓ Проект: „Създаване на модел за подкрепа на работа с непридружени малолетни и непълнолетни деца“, финансиран от фондация Лумос-клон България

2. Описание на значителните счетоводни политики

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Годишният финансов отчет на Фондацията за 2017 година е изготвен в съответствие с изискванията на всички Национални стандарти за финансови отчети на малки и средни предприятия (НСФОМСП), които са приложими за 2017 година, в това число и към датата на баланса 31.12.2017 година.

Фондацията организира и осъществява текущото счетоводно отчитане и изготвя своите финансови отчети в съответствие с изискванията на българското законодателство - счетоводно, данъчно и търговско.

Финансовият отчет за 2017 година е изготвен в съответствие с изискванията на принципите: текущо начисляване; действащо предприятие; предимство на съдържанието пред формата; предпазливост; съпоставимост на приходите и разходите; постоянство.

Настоящият счетоводен отчет е изготвен на основата на счетоводната конвенция за историческа цена, модифициран в определени случаи с преценката на някои активи и пасиви по тяхната справедлива стойност, конкретно посочени в оповестяванията към отчета.

Всички данни оповестени за 2017 и 2016 г. са представени в настоящия финансов отчет в хиляди български лева /хил.лв./.

2.2. Сравнителни данни – промени в счетоводните политики

С цел постигане на съпоставимост, салдата по съответните счетоводни сметки за резерви към 31.12.2017г. са класифицирани, комбинирани и преизчислени. Всички корекции са отразени в резерви, така че да не оказват влияние върху текущия финансов резултат.

2.3. Използване на приблизителни счетоводни оценки и предположения

Изготвянето на финансовия отчет по Националните счетоводни стандарти изисква ръководството да направи някои приблизителни счетоводни оценки и предположения, които се отнасят до докладваните балансови активи и пасиви, както и до признатите приходи и разходи за периода.

2.4. Сделки в чуждестранна валута

Сделките, извършени през периода, в чуждестранна валута са приравнени в български лева по курса на съответната валута на датата на сделката. Активите и пасивите в чуждестранна валута са преизчислени по заключителния курс на Българска народна банка към 31.12.2017 г. към балансовата дата. Получените от това печалби и загуби са представени в отчета за приходите и разходите.

2.5. Призаване на приходи и разходи

Приходите са реализирани вследствие на получени финансираня. Като приход през годината се отчитат само усвоените от тях части. Признатите като приход финансираня, за които има съпровождащи условия, в Отчета за приходи и разходи се посочват като получени дарения под условие. От финансиранята за дълготрайни материални активи за приход се признава само размера на амортизационните отчисления, а салдото се отразява в баланса като дългосрочни пасиви / приходи за бъдещи периоди и финансираня /. Нереализираните към края на годината средства се посочват в годишния баланс като краткосрочни или дългосрочни финансираня в зависимост от периода, за който ще бъдат усвоени. Реализираните разходи надвишаващи получените транс от финансиране към датата на отчета са признати за приход, а в баланса се посочват като други краткосрочни вземания.

ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ за годината, завършваща на 31 декември 2017

Разходите се признават в съответствие с принципите за текущо начисляване и съпоставимост с приходите. Разходите за амортизации са отнасяни директно в намаление на финансирането за ДМА на фондацията.

Приходите и разходите от стопанската дейност на Фондацията се отчитат на принципа на текущо начисляване и съпоставимост.

2.6. Дълготрайни материални и нематериални активи

Дълготрайните материални активи са установените нефинансови ресурси, които са придобити и притежавани от Фондацията и имат материално-веществена форма, очаква се да се използват повече от един отчетен период. Дълготрайните материални и нематериални активи са оценени по цена на придобиване, включваща покупната им цена и всички разходи по въвеждането им в експлоатация и са намалени с начислената им амортизация и обезценки.

Отписването на дълготрайните материални и нематериални активи става вследствие на продажба, бракуване, извеждане от употреба, когато не се очакват други икономически изгоди.

2.7. Амортизация на дълготрайните материални и нематериални активи

Фондацията начислява амортизация на дълготрайните материални и нематериални активи, съобразно полезния живот на отделните активи, определени за всеки клас активи. Амортизация не се начислява на земите и на активите, които са в процес на изграждане или доставка.

При амортизацията на амортизируемите активи на дружеството се прилага линейния метод.

През 2017 година са възприети следните годишни амортизационни норми:

Компютърна техника - 50 %
Офис оборудване - 15 %

2.8. Вземания

Вземанията са оценени по стойността на тяхното възникване.

2.9. Парични средства

Паричните средства в лева са оценени по номиналната им стойност, а паричните средства в чуждестранна валута - по заключителен курс на БНБ към 31.12.2017 г. За нуждите на изготвянето на отчета за паричния поток, в паричните средства се включват всички налични парични средства в каси и банки към 31.12.2017 г.

2.10. Текущи задължения

Текущите задължения в лева се оценяват по стойността на тяхното възникване.

2.11. Данъци върху печалбата

В съответствие с българското данъчно законодателство, Фондацията е субект на данъчно облагане с корпоративни данъци за стопанската дейност, която извършва. Данъчният процент е 10 % от облагаемата печалба. За регламентираната дейност обект на корпоративен данък при източника са само възнаграждения за технически услуги, извършени от чуждестранни лица. Социални разходи фондацията не е извършвала през отчетния период.

3. Дългосрочни финансови активи

	31.12. 2017	31.12. 2016
	хил. лв.	хил. лв.
Инвестиции в дъщерни дружества	5	5
Предоставени заеми на дъщерни предприятия	11	11
Общо	16	16

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ за годината, завършваща на 31 декември 2017

4. Краткосрочни вземания

	31.12. 2017	31.12. 2016
	хил. лв.	хил. лв.
Вземания от донори	27	10
Вземания от партньори по проекти	25	17
Други вземания	3	3
Вземания от клиенти	-	4
Общо	55	34

5. Парични средства

	31.12. 2017	31.12. 2016
	хил. лв.	хил. лв.
Парични средства в лева	549	663
Парични средства във валута	3	97
Парични средства в лева, заложен като обезпечение*	32	-
Общо	584	760

Паричните средства, заложен като обезпечение в ПИБ АД са за нуждите на учредената банкова гаранция за добро изпълнение на проект BG05M9OP001-4.001-0107 – Лаборатория за поу-хау в сферата на социалното предприемачество, финансиран от ОПЧР 2014-2020 г. Средствата са блокирани по депозитна сметка със срок до 31 май 2019 г.

6. Краткосрочни пасиви

	31.12. 2017	31.12. 2016
	хил. лв.	хил. лв.
Задължения към доставчици	1	2
Данъчни задължения	2	2
Други задължения	-	3
Общо	3	7

7. Финансирания

	31.12. 2017	31.12. 2016
	хил. лв.	хил. лв.
Салда по финансирания на проекти	326	507
Общо	326	507

Тези средства представляват неизразходваните суми от получените финансирания по проектите, които фондацията изпълнява към края на годината.

8. Приходи от регламентирана дейност

	Годината, завършваща на 31.12. 2017	Годината, завършваща на 31.12. 2016
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от дарения без условие	-	1
Приходи от дарения под условие-програми	742	613
Общо	742	614

ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ за годината, завършваща на 31 декември 2017

9. Разходи за регламентирана дейност

	Годината, завършваща на 31.12. 2017	Годината, завършваща на 31.12. 2016
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи по проекти	743	621
Общо	743	621

10. Приходи от стопанска дейност

	Годината, завършваща на 31.12. 2017	Годината, завършваща на 31.12. 2016
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от услуги	26	50
Общо	26	50

11. Разходи за стопанска дейност

	Годината, завършваща на 31.12. 2017	Годината, завършваща на 31.12. 2016
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за материали	-	2
Разходи за външни услуги	1	5
Разходи за персонал	2	7
Други разходи	-	18
Общо	3	32

12. Разходи за данъци

	Годината, завършваща на 31.12. 2017	Годината, завършваща на 31.12. 2016
	хил. лв.	хил. лв.
Текущ данъчен разход	3	2
Общо	3	2

Фондацията не отчита данъчни временни разлики и съответно приходи или разходи от отсрочени данъци.

ПРОЕКТИ 2017 г.

През 2017 г. Фондация „Български център за нестопанско право“ реализира следните проекти:

1. Договор с Уинцеф - България

Проект: Популяризиране на социалните предприятия като механизъм за достигане и включване на най-уязвимите групи деца и младежи в България

Източник на финансиране: Уинцеф - България

Салдо от 2016 год.	511,81 лв.
Получено финансиране	49 110,00 лв.
Общо разход	39 621,81 лв.
Остатък на 31.12.2017 год.	10 000,00 лв.

2. Договор с Фондация Америка за България

Проект: Продължаваща и разширена подкрепа за организациите на гражданското общество

Източник на финансиране: Фондация "Америка за България"

Салдо от 2016 год.	274 746,93 лв.
Получено финансиране	335 360,00 лв.
Общо разход	328 646,44 лв.
Закупени активи	2285,80 лв.
Остатък на 31.12.2016 год.	279 174,69 лв.

3. Договор с Център за общностен диалог и инициативи, Армения

Проект: Подкрепа за устойчиво развитие чрез повишаване на ролята и участието на гражданските организации в демократичните промени в Армения

Източник на финансиране: Европейската комисия

Салдо от 2016 год.	5037,57 EUR
Получено финансиране	0,00 EUR
Общо разход	0,00 EUR
Остатък на 31.12.2017 год.	5037,57 EUR

Според решение на Делегацията на ЕК в Армения изпълнението на проекта е временно спряно, поради причини, които не касаят проектните дейности на фондация БЦНП. Към датата на изготвяне на финансовия отчет се очаква финансов одит на проекта и евентуална преценка на финансиращия орган за продължаване на проекта. Спазвайки принципа на предпазливостта направените през 2017 г разходи от фондация БЦНП в размер на 1173,50 лева са отнесени като разходи за бъдещи периоди.

4. Договор с Фондация „Чарлз Стюарт Мот“

Проект: Видимост, прозрачност и връзки с общностите в дейността на НПО

Източник на финансиране: Фондация „Чарлз Стюарт Мот“

Салдо от 2016 год.	14 912,88 USD
Получено финансиране	0,00 USD
Общо разход	14 912,88 USD
Остатък на 31.12.2017 год.	0,00USD

ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ

5. Договор с Фондация Уникредит

Проект: Бизнес с мисия

Източник на финансиране: Фондация Уникредит

Салдо от 2016 год.	25 630,26 EUR
Получено финансиране	30 000,00 EUR
Общо разход	49 488,21 EUR
Остатък на 31.12.2017 год.	6 142,05 EUR

6. Договор с Асоциация Пиргос Сърбия

Проект: Активно гражданство заедно

Източник на финансиране: Програма за трансгранично сътрудничество ИПП – България - Сърбия

Салдо от 2016 год.	-5 094,91 EUR
Получено финансиране	0,00 EUR
Общо разход	0,00 EUR
Остатък на 31.12.2017 год.	-5 094,91 EUR

Проектът е приключен през февруари 2016 година, като всички направени по него разходи са признати от верифициращия орган на ОП ТГС България-Сърбия. Партньорът по проекта е признат за изпълнение към фондация БЦНП в размер на посочения по-горе размер. Ръководството е направило постъпки за събиране на вземането, но към 31.12.2017 то все още е дължимо. Към датата на изготвяне на отчета вземането не е преценено и не е класифицирано като несъбираемо.

7. Договор с Фондация „Институт „Отворно общество“ Швейцария

Проект: Член 12 – следващата стъпка в България

Източник на финансиране: Фондация „Институт „Отворно общество“ Швейцария

Салдо от 2016 год.	18 936,13 USD
Получено финансиране	0,00 USD
Общо разход	17272,41 USD
Остатък на 31.12.2017 год.	1663,72 USD

8. Договор с Център за застъпничество за хора с интелектуални затруднения - Будапеща

Проект: Новаторство за европейските юристи, за да бъдат застъпени по-добре правата на децата с увреждания

Източник на финансиране: ЕС

Салдо от 2016 год.	-3844,21 EUR
Получено финансиране от финансираната организация	0,00 EUR
Собствен принос от резервите на организацията	3639,43 EUR
Общо разход	10 115,27 EUR
Остатък на 31.12.2017 год.	-2631,63 EUR

15

9. Договор с SOS Детски селища - Македония

Проект: Социално договаряне за устойчивост

Източник на финансиране: ЕС

Салдо от 2016 год.	2 595,72 EUR
Получено финансиране	1 644,89 EUR
Общо разход	4240,61 EUR
Остатък на 31.12.2017 год.	0,00 EUR

10. Договор с Фондация „Институт – Отворно общество“ - Швейцария

Проект: Програма „Следваща стъпка: Борба за невъзвръщаемост“

Източник на финансиране: Фондация „Институт – Отворно общество“ - Швейцария

Салдо от 2016 год.	50 996,75 USD
Получено финансиране	50 971,75 USD
Общо разход	96 695,49 USD
Общо закупени активи	1375,58 USD
Остатък на 31.12.2017 год.	3897,43 USD

11. Договор със ОПРЧР 2014-2020

Проект: Лаборатория за ноу-хау в сферата на социалното предприемачество (2017 - 2018)

Източник на финансиране: ОПРЧР 2014-2020

Салдо от 2016 год.	0,00 лв.
Получено финансиране	0,00 лв.
Общо разход	10 845,03 лв.
Закупени активи	1 200,00 лв.
Остатък на 31.12.2017 год.	-12 045,03 лв.

12. Договор със фондация Лумос- клон България

Проект: „Създаване на модел за подкрепа на работа с непридружени малолетни и непълнолетни деца“

Източник на финансиране: фондация Лумос- клон България

Салдо от 2016 год.	0,00 лв.
Получено финансиране	6 000,00 лв.
Общо разход	6 000,00 лв.
Закупени активи	0,00 лв.
Остатък на 31.12.2017 год.	0,00 лв.

Изготвил: Росалия Сечкова за РЕ Акаунт ООД

Директор: Нина Шабанова

Дата: 02.02.2018г.

16

FINANCIAL REPORTS

AUDIT
ACCOUNTANCY

ОДИТ
ДАТЪЩИ И ФИНАНСИ

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT

To the management of
Bulgarian Center for Not-for-Profit Law
Sofia

Opinion

We have audited the financial statements of Bulgarian Center for Not-for-Profit Law (the Foundation), which comprise the balance sheet as at 31 December 2017, and the income statement, equity statement and cash flow statement for the year then ended, and note to the financial statements, including a summary of significant accounting policies and other explanatory information.

In our opinion, the accompanying financial statements present fairly, in all material respects the financial position of the Foundation as at 31 December 2017, and its financial performance and its cash flows for the year then ended in accordance with National Accounting Standards (NAS) applicable in Bulgaria.

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the *Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements* section of our report. We are independent of the Foundation in accordance with the International Ethics Standards Board for Accountants' *Code of Ethics for Professional Accountants (IESBA Code)* together with the ethical requirements of the Independent Financial Audit Act (IFAA) that are relevant to our audit of the financial statements in Bulgaria, and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with

the requirements of the IFAA and the IESBA Code. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Responsibilities of Management for the Financial Statements

Management is responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with NAS applicable in Bulgaria and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, management is responsible for assessing the Foundation's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the Foundation or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with ISAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the Foundation's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Foundation's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are

FINANCIAL REPORTS

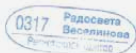
based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the Foundation to cease to continue as a going concern.

— Evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We communicate with management regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

FOR ATA CO LTD:

Radosyeta Vesselinova
registered auditor

March 07, 2018

Sofia, Bulgaria, 81 Bulgaria Blvd, entrance 2, office 5

3

BALANCE SHEET as at 31 December 2017

Bulgarian Center for Not-for-Profit Law

ASSETS	Notes	31.12.2017 thous. BGN	31.12.2016 thous. BGN
Non-current assets, net			
Equipment		1	1
Computer technique	3	5	4
Shares and portion in subsidiary company	3	5	5
Loans granted to subsidiaries		11	11
		<u>22</u>	<u>21</u>
Current assets			
Receivables from financing	4	55	34
Cash and cash equivalents	5	584	760
		<u>639</u>	<u>794</u>
Deferred expenses		28	44
Total assets		<u>689</u>	<u>859</u>
EQUITY AND LIABILITIES			
Equity and reserves			
Other reserve		360	345
		<u>360</u>	<u>345</u>
Current liabilities			
Current liabilities	6	3	7
Unspent from financed project	7	326	507
		<u>329</u>	<u>514</u>
Total equity and liabilities		<u>689</u>	<u>859</u>

Manager:

Compiler:

Rositsa Sechkova
for RE Account Ltd

02 February 2018

As per auditors report:

FINANCIAL REPORTS

INCOME STATEMENT for the year ended 31 december 2017

Bulgarian Center for Not-for-Profit Law

	Notes	2017 thous. BGN	2016 thous. BGN
Revenue from regulated activity	8	742	614
Revenue from donations conditional		742	613
Revenue from donations unconditional			1
Financial incomes		6	27
Interest income		1	5
Foreign currency exchange rate gains		5	22
Expenses by regulated activity	9	743	621
Other costs		743	621
Financial expenses		5	25
Foreign currency exchange rate loss		3	25
Other expenses from financial operations		2	
Result from non-economic activities		-	5
Profit from economic activities		22	13
Result for the year		22	8

Manager:
Nadia Shaban-Panova

02 February 2018

Compiler:

Rositsa Sechkova
for RE Account Ltd

As per auditors report:

0317 Ридосвета
Велеличева
Регистриран одитор

5

INCOME STATEMENT FOR ECONOMIC ACTIVITY for the year ended 31 december 2017

Bulgarian Center for Not-for-Profit Law

	Notes	2017 thous. BGN	2016 thous. BGN
Operating incomes business activities	10	26	50
Net sales incomes		26	50
Financial incomes		2	4
Interest income		2	
Foreign currency exchange rate gains			4
Expenses by economic elements	11	3	32
Materials			2
Cost of hired services		1	5
Employee expenses		2	6
Cost of insurance			1
Other costs			18
Financial expenses		0	7
Foreign currency exchange rate loss			5
Bank charges			2
Profit from operating activities		25	15
Profit before income tax		25	15
Income tax	12	3	2
Profit after tax		22	13
Net profit for the period		22	13

Manager:
Nadia Shaban-Panova

02 February 2018

Compiler:
Rositsa Sechkova
for RE Account Ltd

As per auditors report:

0317 Ридосвета
Велеличева
Регистриран одитор

6

FINANCIAL REPORTS

STATEMENT OF CHANGES IN EQUITY for the year ended 31 December 2017

Bulgarian Center for Not-for-Profit Law

	Reserves thous. BGN	Financial result thous. BGN	Total equity thous. BGN
Balance as at 31 December 2015	267	70	337
Financial result for the period		8	8
Balance as at 31 December 2016	267	78	345
Financial result for the period		22	22
Other changes in the reserves		(7)	(7)
Balance as at 31 December 2017	267	15	360

Manager:
Nadia Shabani-Panova

02 February 2018

Compiler:

Rositsa Sechkova
for RE Account Ltd

As per auditors report:

[Signature]
0317 Радостина
Боселинова
Републикански одитор

7

CASHFLOW for the year ended 31.12.2017

Bulgarian Center for Not-for-Profit Law

	Notes	2017 thous. BGN	2016 thous. BGN
Cash flows non-economic activities			
Conditional financing received		536	829
Unconditional financing received			1
Cash flow from bank operations and currency exchange gains		3	7
Other cash-flows received		6	11
Payments to employees	(169)	(157)	(157)
Payments to social security	(46)	(38)	(38)
Payments for services	(425)	(397)	(397)
Grants paid	(17)	(24)	(24)
Payments for assets	(6)	(4)	(4)
Interest and bank tax paid	(4)	(4)	(4)
Other cashflows from operating activities	(83)	(66)	(66)
Net cash flows from non-economic activities		(205)	158
Cash flows economic activities			
Received amounts on contracts		32	82
Cash flow from bank operations and currency exchange gains		2	1
Other receipts			8
Payments to suppliers	(1)	(23)	(23)
Payments for salaries and social security contributions	(2)	(6)	(6)
Tax payments	(2)	(4)	(4)
Other cashflows from operating activities		(4)	(4)
Net cash flows from economic activities		29	54
Net change in cash and cash equivalents		(176)	212
Cash as at 01 January		760	548
Cash as at 31 December		584	760

Manager:
Nadia Shabani-Panova

02 February 2018

Compiler:

Rositsa Sechkova
for RE Account Ltd

As per auditors report:

0317 Радостина
Боселинова
Републикански одитор

8

FINANCIAL REPORTS

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS for the year ending on December 31, 2017

1. Incorporation and registration.

The Foundation Bulgarian Center for Not-for-Profit Law (BCNL) was established in 2001 and is registered in accordance with the Law for the non-profit corporate bodies. The foundation works for the public benefit and is registered in the Ministry of Justice.

The Foundation is a non-governmental, non-political and non-religious organisation, established to pursue the following objectives:

- to support the development and strengthening of an enabling legal and policy environment for an independent civil society, incl. non-governmental, not-for-profit organizations (NGOs), in Bulgaria;
- to promote transparency, accountability, and proper internal governance of NGOs and state institutions;
- to support better cooperation between government and NGOs;
- to support public participation in decision-making;
- to promote the development of professional skills, knowledge and capacity relating to the enabling legal environment for civil society, including NGOs, in Bulgaria;
- to provide assistance to NGOs with respect to legal problems;
- to provide assistance in civil society legal reform efforts in other countries, where appropriate, and to foster international co-operation;
- to engage in activities to achieve such other objectives as determined by the Board of Trustees not inconsistent with the purposes and the identity of the Foundation

To achieve its objectives the Foundation implements a number of contracts. The most important ones for the year 2017 are:

- ✓ **Project: Promotion of the social enterprises as a mechanism to meet the needs of the most disadvantaged groups of children and young people in Bulgaria**, funded by UNICEF - Bulgaria
- ✓ **Project: Support to Civil Society Organizations Continued and Expanded**, funded by America for Bulgaria Foundation
- ✓ **Project: Support to sustainable development through increased role and participation of Civil Society Organizations (CSOs) at democratic changes in Armenia**, funded by European Commission
- ✓ **Project: Visibility, Transparency and Outreach in Practice**, funded by Charles Stewart Mott Foundation
- ✓ **Project Business with a mission**, funded by UniCredit Foundation
- ✓ **Project: „Next Step: Fight for Irreversibility“**, funded by Foundation Open Society Institute, Switzerland
- ✓ **Project: Innovating European lawyers to advance rights of children with disabilities - No JUST/2015/RCHI/AG/PROF/7362**, funded by European Union
- ✓ **Project: Social Contracting for Sustainability**, funded by European Union
- ✓ **Project: Know-How Lab for Social Entrepreneurship 2017-2018**, funded by OP Human Resources 2014-2020
- ✓ **Project: Model of support for work with unaccompanied minor and underage children**, funded by Lumos foundation -Bulgaria branch

2. Description of the significant accounting policies

2.1. Basis for the preparation of the financial statements

The Foundation annual financial statements for the year 2017 have been prepared in accordance with the requirements of all the National Accounting Standards applicable in 2017, as of the Balance sheet date of December 31, 2017.

Financial statement as of December 31, 2017

9

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS for the year ending on December 31, 2017

The Foundation organizes and carries out the current accounting reports and prepares its financial statements in accordance with the requirements of the Bulgarian accounting, taxation and commercial legislation.

The Foundation financial statements for the year 2017 are prepared according to the requirements of the principles of accrual basis; going concern; primacy of content over form; prudence; comparability of income and expense; consistency.

These financial statements have been prepared on the basis of the accounting convention of historical price, modified in certain cases with the revaluation of some assets and liabilities in accordance with their fair value, that have been shown in the disclosures accompanying the statements.

All information disclosed for 2017 and 2016 is presented in this financial statement in thousands of Bulgarian leva (BGN in thousands).

2.2. Comparative data - changes in accounting policies

With a view to achieving comparability, the balances in the respective accounts of Retained Earnings and Reserves as of December 31, 2017, have been reclassified, combined and recalculated. All adjustments have been reflected in Reserves and Retained Earnings so that they would not influence the current financial result.

2.3. Use of accounting estimates and assumptions

The preparation of financial statements under the National Accounting Standards requires that the management makes some accounting estimates and assumptions, which are related to the Balance sheet reported assets and liabilities as well as to the recognized income and expenses for the period.

2.4. Transactions in foreign currencies

Transactions, concluded in foreign currencies during the period, have been translated in Bulgarian leva in accordance with the exchange rate for the respective currency on the date of the transaction. Any assets and liabilities in foreign currencies have been recalculated in accordance with the closing exchange rate of the Bulgarian National Bank as of the Balance sheet date. Any profit or loss as a result of this has been presented in the Income Statement.

2.5. Recognition of income and expense

The sources of this income are the grants received. Solely the disbursed parts of these grants are accounted as income during the year. The disbursed as income grants, for which there are attend clauses, are specified as financing under conditions in the Profit and Loss Account. The income from the grants for fixed assets is recognized only to the extent of the allowances for depreciation and the balance is reflected in the Balance sheet as long-term liabilities /deferred income and financing/. Unrealized financial resources during the year are specified in the Balance sheet as short-term or long term financing, depending on the period for which they will be disbursed. The realized expenses, exceeding the grants received to the date of the financial statement, are recognized as income and reported as other short-term receivables in the Balance sheet.

Expenses are recognized in accordance with the principles of accrual basis and comparability with income. Most of the depreciation expenses are directly assigned to reduction of equity of the Foundation and are not recorded in the Income Statement.

Income and Expenses of economic activity are rendered according to the requirements of the principles of accrual basis and comparability.

2.6. Fixed assets

Fixed assets are the established non-financial resources, which have been acquired and are owned by the Foundation, and have a physical existence. It is expected that they will be used during more than one reporting period. The fixed tangible and intangible assets have been valued at acquisition cost which includes their purchase price plus all expenses in relation to their commissioning and are reduced with the accrued depreciation and impairment.

Any derecognition of fixed assets is made as a result of a sale, reject or retirement when no other economic benefit is expected.

Financial statement as of December 31, 2017

10

FINANCIAL REPORTS

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS for the year ending on December 31, 2017

2.7. Depreciation of fixed assets and amortization of intangible assets

The Foundation accrues depreciation of fixed assets and intangible assets in view of the useful life of the individual assets, determined for each class of assets. No depreciation is accrued for lands and assets that are under construction or being supplied.

When depreciable assets of the company are depreciated, the straight-line method is used.

In 2017 the following depreciation rates have been used:

- Computers - 50%
- Office furniture - 15%

2.8. Receivables

The receivables have been valued at their incidence cost.

2.9. Cash

Any cash in BGN has been valued at face value, while cash in foreign currencies - in accordance with the closing exchange rate of the Bulgarian National Bank on December 31, 2017. For the purposes of the Cash Flow Statement, the cash includes all cash in hand and at bank as of December 31, 2017.

2.10. Current liabilities

Any current liabilities in BGN are valued at their incidence cost.

2.11. Income taxes

Under the Bulgarian tax legislation, the Foundation is liable to corporate taxation only for its economic activity. The tax percentage is 10 % of the taxable profit. In the period only the payment for technical services rendered by foreigners is liable to withholding taxation. The Foundation did not make any social expenses during the period.

3. Long – term financial assets

	31.12. 2017 BGN in thousands	31.12. 2016 BGN in thousands
Subsidiary company	5	5
Given loan to subsidiary company	11	11
Total	16	16

4. Receivables

	31.12. 2017 BGN in thousands	31.12. 2016 BGN in thousands
Receivables from donors	27	10
Receivables from project partners	25	17
Others	3	3
Receivables from clients	-	4
Total	55	34

Financial statement as of December 31, 2017

11

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS for the year ending on December 31, 2017

5. Cash

	31.12. 2017 BGN in thousands	31.12. 2016 BGN in thousands
Cash in BGN	549	663
Cash in foreign currency	3	97
Cash pledged as collateral	32	-
Total	584	760

The funds pledged as collateral in FIB AD are for the needs of the established bank guarantee for the good execution of Project BG05M9OP001-4.001-0107 - Laboratory for Social Entrepreneurship Know-how funded by OPHRD 2014-2020. The funds are blocked by deposit account with a deadline of 31 May 2019

6. Current Liabilities

	31.12. 2017 BGN in thousands	31.12. 2016 BGN in thousands
Trade payables	1	2
Tax liabilities	2	2
Other liabilities	-	3
Total	3	7

7. Financing

	31.12. 2017 BGN in thousands	31.12. 2016 BGN in thousands
Reminders of financed projects	326	507
Total	326	507

The not expended balances of the received financing for projects in realization by the end of the year.

8. Revenues from regulated activity

	For the year ending on 31.12. 2017 BGN in thousands	For the year ending on 31.12. 2016 BGN in thousands
Recognized income from grants no conditions	-	1
Recognized income from grants under condition-programs	742	613
Total	742	709

9. Expenses for regulated activity

	For the year ending on 31.12. 2017 BGN in thousands	For the year ending on 31.12. 2016 BGN in thousands
Project costs	743	621
Total	743	621

Financial statement as of December 31, 2017

12

FINANCIAL REPORTS

NOTES TO THE FINANCIAL STATEMENTS for the year ending on December 31, 2017

10. Income of economic activity

	For the year ending on 31.12. 2017 BGN in thousands	For the year ending on 31.12. 2016 BGN in thousands
Income from services rendered	26	50
Total	26	50

11. Expenses for economic activity

	For the year ending on 31.12. 2017 BGN in thousands	For the year ending on 31.12. 2016 BGN in thousands
Costs of materials	-	2
Costs of hired services	1	5
Payments to employees	2	7
Other costs	-	18
Total	3	32

12. Tax expenses

	For the year ending on 31.12. 2017 BGN in thousands	For the year ending on 31.12. 2016 BGN in thousands
Current tax expense	3	2
Total	3	2

The foundation does not report temporary tax differences and respectively income and expenses from deferred tax.

Financial statement as of December 31, 2017

13

PROJECTS DURING 2017

Bulgarian Center for Not-for-Profit Law Foundation implemented during 2017 the following projects:

1. Contract with UNICEF - Bulgaria

Project: Promotion of the social enterprises as a mechanism to meet the needs of the most disadvantaged groups of children and young people in Bulgaria

Source of funding: UNICEF - Bulgaria

Balance from 2016	511,81 BGN
Funding received	49 110,00 BGN
Total expenses	39 621,81 BGN
Balance as of 31.12.2017	10 000,00 BGN

2. Contract with America for Bulgaria Foundation

Project: Support to Civil Society Organizations Continued and Expanded

Source of funding: America for Bulgaria Foundation

Balance from 2016	274 746,93 BGN
Funding received	335 360,00 BGN
Total expenses	328 646,44 BGN
Purchased assets	2285,80 BGN
Balance as of 31.12.2017	279 174,69 BGN

3. Contract with Centre for Community Dialogues and Initiatives (CCDI), Armenia

Project: Support to sustainable development through increased role and participation of Civil Society Organizations (CSOs) at democratic changes in Armenia

Source of funding: European Commission

Balance from 2016	5037,57 EUR
Funding received	0,00 EUR
Total expenses	0,00 EUR
Balance as of 31.12.2017	5037,57 EUR

According to a decision by the EC Delegation in Armenia, project implementation is temporarily suspended for reasons not related to the BCNF Foundation's project activities. At the date of preparation of the financial statements, a financial audit of the project is expected and a possible assessment by the funding body for the continuation of the project. Pursuing the precautionary principle, the costs incurred by the BCNL Foundation in 2017 in the amount of BGN 1173,50 are considered as future expenses.

4. Contract with Charles Stewart Mott Foundation

Project: Visibility, Transparency and Outreach in Practice

Source of funding: Charles Stewart Mott Foundation

Balance from 2016	14 912,88 USD
Funding received	0,00 USD
Total expenses	14 912,88 USD
Balance as of 31.12.2017	0,00USD

14

FINANCIAL REPORTS

5. Contract with UniCredit Foundation

Project: Business with a mission
Source of funding: UniCredit Foundation

Balance from 2016	25 630,26 EUR
Funding received	30 000,00 EUR
Total expenses	49 488,21 EUR
Balance as of 31.12.2017	6 142,05 EUR

6. Contract with PIRGOS Association, Serbia

Project: ACT – Active Citizenship Together
Source of funding: EU trough Bulgaria - Serbia IPA Cross-border Programme

Balance from 2016	-5 094,91 EUR
Funding received	0,00 EUR
Total expenses	0,00 EUR
Balance as of 31.12.2017	-5 094,91 EUR

The project was completed in 2015 and all the costs incurred were recognized by the verifying authority of IPA Cross-border Programme. The project partner has acknowledged a commitment to the BCNL Foundation at the amount specified above. The management has taken steps to collect the claim, but as of 31.12.2017 it is still due. At the reporting date, the receivable is not revalued and is not classified as uncollectible.

7. Contract with Foundation Open Society Institute, Switzerland

Project: Advancing CRPD Article 12: NEXT STEP Program in Bulgaria
Source of funding: Foundation Open Society Institute, Switzerland

Balance from 2016	18 936,13 USD
Funding received	0,00 USD
Total expenses	17272,41 USD
Balance as of 31.12.2017	1663,72 USD

8. Contract with Mental Disability Advocacy Center – MDAC, Budapest

Project: "Innovating European lawyers to advance rights of children with disabilities" - No JUST/2014/RCHI/AG/PROF/7362
Source of funding: European Union

Balance from 2016	-3844,21 EUR
Funding received from the donor	0,00 EUR
Own contribution from the organization reserves	3639,43 EUR
Total expenses	10 115,27 EUR
Balance as of 31.12.2017	-2 631,63 EUR

15

9. Contract with SOS Children's Village Macedonia

Project: Social Contracting for Sustainability
Source of funding: European Union

Balance from 2016	2 595,72 EUR
Funding received	1 644,89 EUR
Total expenses	4240,61 EUR
Balance as of 31.12.2017	0,00 EUR

10. Contract with Foundation Open Society Institute, Switzerland

Project: Programme Next Step - Fight for Irreversibility
Source of funding: Foundation Open Society Institute, Switzerland

Balance from 2016	50 996,75 USD
Funding received	50 971,75 USD
Total expenses	96 695,49 USD
Purchased assets	1 375,58 USD
Balance as of 31.12.2017	3 897,43 USD

11. Contract with OP Human Resources 2014-2020

Project: Know-How Lab for Social Entrepreneurship 2017-2018
Source of funding: OP Human Resources 2014-2020

Balance from 2016	0,00 BGN
Funding received	0,00 BGN
Total expenses	10 845,03 BGN
Purchased assets	1 200,00 BGN
Balance as of 31.12.2017	-12 045,03 BGN

12. Contract with Lumos foundation –Bulgaria branch

Project: „Model of support for work with unaccompanied minor and underage children“
Source of funding: Lumos foundation –Bulgaria branch

Balance from 2016	0,00 BGN
Funding received	6 000,00 BGN
Total expenses	6 000,00 BGN
Balance as of 31.12.2017	0,00 BGN

Date: 02.02.2018 r.

Prepared by:
Rostisa Sachkova for RE Account LTD/

Director:
Nadia Shaban-Panova

16

